

RUSYA FEDERASYONU

BEYAZ EŞYA VE ELEKTRİKLİ EV ALETLERİ SEKTÖRÜ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

Nisan 2025

Raporu Hazırlayan: St. Petersburg Ticaret Ataşeliği

İÇİNDEKİLER

1. ÜLKE PAZARINDA BEYAZ EŞYA VE ELEKTRİKLİ EV ALETLERİ SEKTÖRÜ	4
1.1 SEKTÖRDE ÜRETİM	4
1.2 ORTALAMA ÜRETİCİ FİYATLARI	5
1.3 SEKTÖRDE ÜRETİCİ YERLİ FİRMALARA VE ÜRETİCİ BİRLİKLERİ/DERNEKLERİNE İLİŞKİN BİLGİLER	6
1.4 SEKTÖRDE PERAKENDE VE TOPTAN SATIŞLARA İLİŞKİN BİLGİ	6
2. ÜLKENİN SEKTÖRDE DIŞ TİCARETİ	8
2.1 BEYAZ EŞYA VE ELEKTRİKLİ EV ALETLERİ SEKTÖRÜNDE RUSYA FEDERASYONU'NUN EN FAZLA İTHALAT GERÇEKLEŞTİRDİĞİ İLK 10 ÜLKE	9
2.2 BEYAZ EŞYA VE ELEKTRİKLİ EV ALETLERİ SEKTÖRÜNDE RUSYA FEDERASYONU'NUN EN FAZLA İHRACAT GERÇEKLEŞTİRDİĞİ İLK 10 ÜLKE	9
2.3 BEYAZ EŞYA VE ELEKTRİKLİ EV ALETLERİ SEKTÖRÜNDE RUSYA FEDERASYONU'NUN ALTILI TARİFE BAZINDA EN FAZLA İTHALAT YAPTIĞI ÜRÜNLER (10 ÜRÜN).....	10
2.4 BEYAZ EŞYA VE ELEKTRİKLİ EV ALETLERİ SEKTÖRÜNDE RUSYA FEDERASYONU'NUN ALTILI TARİFE BAZINDA EN FAZLA İHRACAT YAPTIĞI ÜRÜNLER (10 ÜRÜN)	11
3. BEYAZ EŞYA VE ELEKTRİKLİ EV ALETLERİ SEKTÖRÜNDE ÜLKEMİZDEN İHRACAT (DEĞER VE MİKTAR).....	12
3.1 SEKTÖRDE ÜLKEMİZİN RUSYA FEDERASYONU'NA İHRACATI (BİN ABD DOLARI)	12
3.2 BEYAZ EŞYA VE ELEKTRİKLİ EV ALETLERİ SEKTÖRÜNDE ÜLKEMİZİN RUSYA FEDERASYONU'NA İHRACATI (MİKTAR: 1.000 KG).....	13
4. SEKTÖRDE İHRACAT YOLUYLA PAZARA GİRİŞ	13
4.1 SEKTÖR İÇİN HEDEF BÖLGELER/ŞEHİRLER/EYALETLER	13
4.2 BEYAZ EŞYA VE ELEKTRİKLİ EV ALETLERİ SEKTÖRÜNDE ÖNDE GELEN FİRMALAR VE PAZARIN YAPISI.....	14
4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri	15
4.2.2 İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar	15
4.3 SEKTÖRÜN İTHALATINDA ZORUNLU BELGELER.....	16
4.4 SEKTÖRDE SEVK ÖNCESİ İNCELEME ZORUNLULUĞU VAR MIDIR? VARSA YETKİLENDİRİLMİŞ GÖZETİM ŞİRKETLERİ HANGİLERİDİR?.....	16
4.5 SEKTÖRDEKİ ÖNEMLİ FUARLAR VE TARİHLERİ.....	16
4.6 SEKTÖR FİRMALARINA HİTAP EDEN VE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ PLANLANAN TİCARET HEYETLERİ	17
4.7 SEKTÖRDE İHALE YAYIMLAYAN KAMU KURUMLARI İLE İLGİLİ BİLGİLER.....	17
4.8 ÜLKENİN, ÜLKEMİZ VE DİĞER ÜLKELERLE STA/TERCİHLİ TİCARET ANLAŞMALARINI HAKKINDA BİLGİ	17
4.9 TERCİHLİ TARİFEDEN YARARLANMAK İÇİN GEREKEN BELGELER	18
4.10 SEKTÖRDE STANDARTLAR	18
4.11 SEKTÖRDE ETİKETLEME.....	19
4.12 SEKTÖRDE AMBALAJLAMA	20
4.13 LOJİSTİK.....	20
4.14 DAĞITIM KANALLARI.....	21
4.15 E-TİCARET (SINIR ÖTESİ E-TİCARET/E-İHRACAT)	22
4.15.1 Rusya'nın en büyük e-ticaret pazaryerleri.....	23
4.15.2 Özel Günler ve Bayramlar	24
4.15.3 En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları	24
4.15.4 E-Ticarettaki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri	25
4.15.5 E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler	25
4.15.6 E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri.....	25
4.16 TANITIM VE PAZARLAMA	26
4.17 SEKTÖRDE TÜKETİCİ /ALICI TERCİHLERİ VE SON TRENDLER.....	26
4.18 SEKTÖRDE VERGİLER.....	27
4.19 SEKTÖRE YÖNELİK VE GENEL TARİFE DIŞI ENGELLER	28
5. SEKTÖRDE İHRACATÇILARIMIZI BEKLEYEN FIRSATLAR	28
6. SEKTÖRDE İHRACATÇILARIMIZI BEKLEYEN TEHDİTLER	29

7.	BEYAZ EŞYA VE ELEKTRİKLİ EV ALETLERİ SEKTÖRÜNDE İHRACATIN ARTIRILMASI İÇİN FİRMALARA ÖNERİLER.....	30
8.	BELİRTİLMESİNDE FAYDA GÖRÜLEN DİĞER HUSUSLAR	30
9.	GENEL DEĞERLENDİRME	30
10.	YARARLI ADRESLER	32
11.	KAYNAKÇA	33

BEYAZ EŞYA VE ELEKTRİKLİ EV ALETLERİ SEKTÖRÜ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

Beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri sektörünün kapsamı; buzdolapları ve derin dondurucular, çamaşır makineleri, çamaşır kurutma makineleri, bulaşık makineleri, fırınlar, elektrikli küçük ev aletleri, elektrikli süpürgeler ve ütüler gibi ev tipi kullanıma uygun ürünlerden oluşmaktadır.

1. Ülke Pazarında Beyaz Eşya ve Elektrikli Ev Aletleri Sektörü

1.1 Sektörde Üretim

Rusya’da beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri sektöründe hem yerli hem de yabancı markalar tarafından üretim gerçekleştirilmektedir. Moskova, St. Petersburg, Kaliningrad, Naberejnyye Çelnı, Lipetsk ve Vladivostok üretimin yoğunlaştığı şehirler olarak öne çıkmaktadır. Üretim yalnızca yurtiçi pazara yönelik olmayıp başta BDT ülkelerine olmak üzere ihracat da gerçekleştirilmektedir. Bununla birlikte, ithal ikameci sanayi politikaları ile üretim desteklenmesine rağmen Rusya’da beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri sektöründe üretim miktarı azalmaktadır¹.

Rusya ve BDT ülkelerinde endüstriyel ve tüketici pazarlarında araştırma ve rapor konusunda faaliyet gösteren BusinesStat² şirketi tarafından yapılan araştırmaya göre, 2019-2023 yıllarında Rusya’da beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri üretimi 7,8 milyon adetten %48 azalışla 4,1 milyon âdete düşmüştür. Çin Halk Cumhuriyeti’nden gerçekleştirilen düşük fiyatlı ürün ithalatının yılda 35 milyon adetten 50 milyon âdete çıkması karşısında yerli üreticilerin rekabet edememesi ve 2022 yılında batılı şirketlerin üretimi durdurmuş olması toplam üretimin azalmasına yol açan temel unsurlar olmuştur.

2019-2023 yıllarında Rusya’da beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri üretimi (adet)

	2019	2020	2021	2022	2023
Üretim (milyon adet)	7,78	8,30	6,79	4,72	4,06
Değişim (%)	-	6,8	-18,2	-30,5	-14,0

Yerel elektrikli ev aleti üreticileri arasında Bork, Redmond, Vitek ve Kitfort en bilinen Rus markalarıdır. 2002 yılında kurulan Bork üretimini Rusya’da gerçekleştirmektedir ve yurtiçi ve yurtdışı toplam 76 mağazası bulunmaktadır. 2007 yılında St. Petersburg’da kurulan Redmond markasının ürünlerinin bir kısmı Rusya’da bir kısmı ise Çin başta olmak üzere diğer ülkelerde üretilmekte ve 30’un üzerinde ülkeye ihracat gerçekleştirilmektedir. Kitfort da Rusya’da kurulmuş ve üretiminin büyük kısmını Çin’de gerçekleştirmekte olup, 2023 yılında 3,5 milyon âdetin üzerinde satış gerçekleştirmiştir.

Yerel beyaz eşya üreticileri arasında Garlyn, Hiberg, Biryusa, Darina ve Zugel en bilinen Rus markalarıdır. Bu markaların bazılarının üretimleri SSCB döneminden kalmaktadır. Biryusa buzdolabı fabrikası Krasnoyarsk şehrinde kurulmuş ve 1963 yılından bu zamana ev tipi buzdolabı, dondurucu ve endüstriyel soğutma cihazları üretmektedir. Darina markası Çaykovskiy şehrinde

¹ 4 Ağustos 2015 tarihli ve 785 sayılı Başkanlık Kararnamesi <http://government.ru/docs/all/102958/>

² <https://businessstat.ru/>

beyaz eşya üretimi gerçekleştirmekte olup, AO Gazprom Bıtoviye Sistemi şirketine aittir. Diğer markaların Çin’de de üretim yaptığı bilinmektedir.

Rusya pazarındaki Çin firmalarının beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri ürünlerinin büyük çoğunluğu ithalat yoluyla ülkeye gelmektedir. Bununla birlikte, sektörde dünyanın en büyük üreticisi Haier firması Candy markasıyla çamaşır makinası üretimini Kirov şehrindeki fabrikasında gerçekleştirmektedir³.

Samsung, 2008 yılından bu yana faaliyet gösteren, Kaluga Bölgesindeki televizyon, bilgisayar ekranı, ev tipi çamaşır makineleri üretimi yapan fabrikasını⁴; Bosch ve Siemens, 2007 yılından bu yana faaliyet gösteren, St Petersburg yakınlarındaki, ev tipi buzdolabı ve çamaşır makinası fabrikasını⁵; LG, 2006 yılından bu yana faaliyet gösteren, Moskova yakınlarındaki, televizyon, çamaşır makinesi, ev tipi buzdolabı fabrikasını⁶ 2022 yılında meydana gelen jeopolitik gelişmelerden sonra kapatmış ve Rusya Federasyonu’ndaki faaliyetlerine son vermiştir. Rus hükümeti tarafından batılı firmaların faaliyetlerine son verdiği fabrikaların bazıları AO Gazprom Bıtoviye Sistemi şirketine devredilmiş olup⁷, devir işleminden önce söz konusu fabrikaları satın alma konusunda ülkemiz firmalarının da ilgi gösterdiği bilinmektedir⁸. 2022 yılında Rusya pazarından çıkan Whirpool (Indesit, Hotpoint, Bauknecht markaları), Lipetsk şehrindeki iki fabrikasını Arçelik şirketine satmıştır. Lipetsk şehrinde 2003 yılından beri faaliyette olan faaliyette olan fabrikalarda Indesit, Hotpoint ve Stinol markalı çamaşır makinası ve buzdolabı üretimi gerçekleştirmektedir.

Beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri sektöründe bazı İtalyan firmaları 2022 yılında meydana gelen jeopolitik gelişmelerden sonra da Rusya pazarından ayrılmamış ve faaliyetlerine aktif olarak devam etmiştir. Ariston firması, 2005 yılından bu yana Vsevolozsk şehrinde faaliyet göstermekte olup, 2024 yılında bir kararname ile AO Gazprom Bıtoviye Sistemi şirketine devredilmiş ancak 2025 yılında bu kararname iptal edilmiştir⁹.

1.2 Ortalama Üretici Fiyatları

Rosstat (Rusya İstatistik Kurumu) tarafından açıklanan resmi verilere göre, 2024 yılında ortalama üretici fiyatları buzdolabı için 14.651 Ruble (160 ABD Doları), çamaşır makinası için 13.034 Ruble (141 ABD Doları), elektrikli ocak için 2.400 Ruble (26 ABD Doları), gazlı ocak için 9.274 Ruble (100 ABD Doları) olmuştur. Aşağıdaki tabloda detaylarına yer verilen resmi ortalama üretici fiyatlarının, piyasadaki reel fiyatların oldukça altında olduğu değerlendirilmektedir. Öte yandan, 2024 yılının Kasım ayında ulusal basında çıkan haberlerde, beyaz eşya fiyatlarında 2025 yılının ilk çeyreğinde asgari %10 artış beklendiği, yerli ve yabancı üreticilerin döviz kurlarındaki değişiklik ve yüksek kredi maliyetlerini artışa gerekçe olarak gösterdiği, fiyat artışına ilişkin perakendecilere bildirim gönderildiği bilgisi yer almıştır¹⁰.

³ <https://www.zavod-vesta.com/manufacture/>

⁴ <https://www.vedomosti.ru/technology/articles/2024/12/03/1078681-bivshii-kaluzhskii-zavod-samsung-prisposobili-pod-sborku-serverov>

⁵ <https://www.gazeta.ru/business/news/2024/04/26/22881883.shtml>

⁶ https://www.rbc.ru/technology_and_media/18/03/2022/6234e1bc9a79470293f61505

⁷ <https://www.dp.ru/a/2024/06/10/zameshhenie-assortimenta-rinok>

⁸ <https://www.kommersant.ru/doc/6411100>

⁹ <https://www.dp.ru/a/2025/03/27/italjanskij-proizvoditel>

¹⁰ <https://www.kommersant.ru/doc/7329401>

2020-2024 yıllarında Rusya’da ortalama üretici fiyatları (Ruble ve ABD Doları)

Ürün	2020 ¹¹	2021 ¹²	2022 ¹³	2023 ¹⁴	2024 ¹⁵
Buzdolabı	10.974 ₺ 152 \$	12.638 ₺ 172 \$	13.119 ₺ 192 \$	14.629 ₺ 172 \$	14.651 ₺ 160 \$
Çamaşır Makinesi	9.976 ₺ 138 \$	9.272 ₺ 126 \$	12.336 ₺ 180 \$	9.564 ₺ 112 \$	13.034 ₺ 141 \$
Mikrodalga Fırın	2.944 ₺ 41 \$	2.994 ₺ 41 \$	-	-	-
Elektrikli Ocak	7.013 ₺ 97 \$	7.724 ₺ 105 \$	7.871 ₺ 115 \$	2.254 ₺ 26 \$	2.400 ₺ 26 \$
Ankastre Ocak	1.560 ₺ 22 \$	1.808 ₺ 25 \$	-	-	
Gazlı Ocak	6.308 ₺ 87 \$	7.403 ₺ 100 \$	7.179 ₺ 104 \$	8.186 ₺ 96 \$	9.274 ₺ 100 \$

Kaynak: Rosstat (Rusya İstatistik Kurumu)

1.3 Sektörde Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler

Rusya Federasyonu’nda, beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri sektöründe faaliyet gösteren firmaların bir araya gelmesini sağlayan, 40 civarında firmanın üye olduğu, sektörün gelişmesini ve üyelerinin yerel ve federal hükümetle görüşmelerde temsil edilmesi görevini yerine getiren, konferanslar ve toplantılar düzenleyen ve ulusal basında yer alan Elektronik, Beyaz Eşya ve Bilgisayar Ürünleri Ticaret ve Üretim Şirketleri Birliği (RATEK) bulunmaktadır. Söz konusu birlik 2000 yılından bu zamana faaliyette olup, merkezi Moskova’da yer almaktadır. RATEK üyeleri arasında M.Video-Eldorado, DNS, Technopark, Citilink, ReStore, iSpot gibi büyük teknoloji marketi zincirleri, Beko, Honor, Huawei, TPV, Delonghi, Panasonic, LG, Samsung, Gorenje gibi üretim firmaları ve çevrimiçi hizmet sağlayan Yandex gibi firmalar yer almaktadır.

<http://ratek.org/>

121087, Rusya, Moskova, Bagrationovskiy pereulok, 7, korp. 20B

Telefon: 007 495 926 55 77

central@ratek.org

ratek-mail@yandex.ru

1.4 Sektörde Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi

Rusya Federasyonu’nda toptan ticaret hacmi, Rosstat (Rusya İstatistik Kurumu) tarafından açıklanan resmi verilere göre, 2024 yılında bir önceki yıla göre % 6,8 oranında artarak 157,2 trilyon Ruble (1,7 trilyon Dolar) seviyesine ulaşmıştır. Toptan ticaret içerisinde beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri sektörünün payı %1,8 olup, 2024 yılında 2,8 trilyon Ruble (30,3 milyar Dolar) tutarında toptan beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri ticareti gerçekleştirilmiştir¹⁶.

¹¹ 2020 yılında ortalama kur, 1 ABD Doları 72.32 Ruble olarak hesaplanmıştır.

¹² 2021 yılında ortalama kur, 1 ABD Doları 73.67 Ruble olarak hesaplanmıştır.

¹³ 2022 yılında ortalama kur, 1 ABD Doları 68.49 Ruble olarak hesaplanmıştır.

¹⁴ 2023 yılında ortalama kur, 1 ABD Doları 85.16 Ruble olarak hesaplanmıştır.

¹⁵ 2024 yılında ortalama kur, 1 ABD Doları 92.44 Ruble olarak hesaplanmıştır.

¹⁶ Rosstat (Rusya İstatistik Kurumu)

Rusya'nın en büyük mağaza zincirlerinden M.Video-Eldorado tarafından hazırlanan Rusya raporuna göre, perakende beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri satışları, 2024 yılında, önceki yıla göre %8 oranında artışla, 657 milyar Ruble (7,1 milyar Dolar) olarak gerçekleşmiştir¹⁷.

Rosstat verilerine göre, 2024 yılında ortalama perakende fiyatları buzdolabı için 40.864 Ruble (480 Dolar), çamaşır makinesi için 32.812 Ruble (385 Dolar), elektrikli süpürge için 9.677 Ruble (114 Dolar), mikrodalga fırın için 9.106 Ruble (107 Dolar) olarak gerçekleşmiştir. Aşağıdaki tabloda detaylarına yer verilen resmi ortalama perakende fiyatlarının, piyasadaki reel fiyatların oldukça altında olduğu değerlendirilmektedir.

2020-2023 yıllarında Rusya'da ortalama perakende fiyatları

Ürün	2020	2021	2022	2023
Buzdolabı iki kapılı, 250-360 litre	31.573,82 ₺ 37 \$	33.355,54 ₺ 453 \$	39.980,18 ₺ 584 \$	40.864,30 ₺ 480 \$
Çamaşır makinesi	24.861,37 ₺ 344 \$	25.951,79 ₺ 352 \$	34.151,91 ₺ 499 \$	32.812,51 ₺ 385 \$
Elektrikli Süpürge	7.894,39 ₺ 109 \$	8.264,29 ₺ 112 \$	9.520,72 ₺ 139 \$	9.676,64 ₺ 114 \$
Mikrodalga fırın	7.353,61 ₺ 102 \$	7.920,60 ₺ 108 \$	8.656,81 ₺ 126 \$	9.106,27 ₺ 107 \$
Ocak	20.811,20 ₺ 288 \$	22.786,25 ₺ 309 \$	24.528,36 ₺ 358 \$	26.089,05 ₺ 306 \$
Elektrikli çay makinesi	2.511,29 ₺ 35 \$	2.534,87 ₺ 34 \$	2.794,18 ₺ 41 \$	2.856,24 ₺ 34 \$
Blender, mikser	2.931,55 ₺ 41 \$	2.975,87 ₺ 40 \$	3.088,94 ₺ 45 \$	3.143,34 ₺ 37 \$
Elektrikli ütü	3.339,60 ₺ 46 \$	3.471,11 ₺ 47 \$	3.836,73 ₺ 56 \$	3.885,16 ₺ 46 \$

Kaynak: Rosstat (Rusya İstatistik Kurumu)

Beyaz eşya sektöründe satışlar hem perakende hem de toptan olarak hibrit modelde gerçekleşmektedir. Bununla birlikte, üreticiler için toptan satış kanalının daha yaygın olarak kullanıldığı ve yeni pazara giren firmalar için kolaylık sağladığı için tercih edildiği değerlendirilmektedir. Beyaz eşya sektöründe yaklaşık 30 yıldan bu yana faaliyet gösteren toptancı Rus firmaları bulunmakta olup, pazardaki toptan ticaretin büyük kısmı bu firmalar tarafından gerçekleştirilmektedir. LLC Torgovy Dom Absolut (<https://www.absoluttrade.ru>), LLC TFN (<https://www.tfnopt.ru>), LLC Company RBT (<https://spb.rbt.ru>), LLC Optima (<https://www.optima-dv.ru>), LLC Business Kontrol (Tehnoport <https://www.techport.ru>) ve LLC Noviye Tehnologiyi (Kirgu <https://kirgu.ru>) firmaları toptancı firmalardan bazıları olup LLC Distribution Centre (VVP Group) distribütörlük firmaları arasındadır.

Perakende satışlar, hem fiziksel mağazalar hem de çevrimiçi platformlar üzerinden gerçekleşmektedir. Fiziksel mağazalardan satış içerisinde büyük perakende zincirlerinin ağırlığı yüksektir. Rusya'nın en büyük elektronik ve beyaz eşya perakende zincirleri M.Video-Eldorado, DNS, Citilink ve Technopark mağazalarıdır. M.Video-Eldorado ve DNS en çok sayıda mağaza ile ortalama alım gücüne sahip geniş müşteri kitlesine yönelik olup, Technopark ise uzaktan erişim özelliği olan, enerji tasarruflu ve akıllı ürünlerin ağırlıklı olarak sergilendiği ve yüksek alım gücüne

¹⁷https://www.mvideoeldorado.ru/fileadmin/user_upload/news-300125.pdf

sahip müşteri kitlesine yönelik bir mağaza zinciridir. Mağaza zincirlerine yönelik daha detaylı bilgilere 4.14 numaralı başlıkta yer verilecektir.

Rusya pazarında teknoloji mağazalarının yanında, hipermarket olarak adlandırılan ve gıda ürünleri, temizlik ürünleri, giysi ve aksesuarlar gibi geniş yelpazede ürün grupları ile birlikte elektrikli ev aletleri ürünlerinin de satışlarının yapıldığı ve toplam perakende ticaretin %36,2 kısmını gerçekleştirdiği O'key, Lenta ve Perekrestok (X5 Group) gibi mağaza zincirleri de söz konusu sektörde perakende ticarete önem taşımaktadır¹⁸.

Rusya'nın geniş bir coğrafi alana yayılmış ve tüketici taleplerinin bölgesel olarak farklılar gösteren bir pazar olması nedeniyle, yukarıda sayılan ve ülke genelinde geniş ürün yelpazesi ile faaliyet gösteren zincirlerin yanında, spesifik bir tüketici talebinde uzmanlaşmış mağazalar da bulunmaktadır. Mobil cihazlar ve küçük ev aletleri ürünlerinde uzmanlaşan ve büyük şehirlerin dışındaki yerlerde konumlanan Megafon Shop ve Horoşaya Svyaz zincir mağazaları bu firmalar arasında sayılabilir. Öte yandan, Rusya'da kendi mağazalarını açarak perakende satış gerçekleştiren beyaz eşya üreticileri de bulunmaktadır. Redmond, Haier, Samsung, Tefal, Candy sadece kendi markasının ürünlerini satan mağazası olan firmalardan bazılarıdır. Rusya genelinde 12 adet Grundig mağazası bulunmaktadır.

Öte yandan, tüm dünyada olduğu gibi Rusya'da da teknolojik gelişmeler, tüketici tercihleri ve küresel değişimlere bağlı olarak toplam satışlar içerisinde e-ticaretin payı hızla artmaktadır. 2024 yılında çevrimiçi olarak 1,282 trilyon Ruble (13,9 milyar Dolar) tutarında beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri ürünleri satışı gerçekleşmiştir¹⁹. Rusya beyaz eşya sektöründe internet satışları, elektronik pazar yerlerine ilişkin daha detaylı bilgilere 4.15 numaralı başlıkta yer verilecektir.

2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti

Rusya Federal Gümrük Servisi, son dönemde yaşanan jeopolitik gelişmeler ve Rusya'ya yönelik artan yaptırım uygulamaları sonrasında, spekülasyonların ve faaliyetlerine devam eden firmalara baskının önüne geçmek amacıyla, ithalat ve ihracat verilerinin yayınlanmasını 2022 yılı Mart ayı itibarıyla geçici olarak durdurmuştur²⁰. Müteakiben, 14 Temmuz 2022 tarihli ve 326-FZ sayılı kanun gereğince, Rusya'da dış ticaret ile ilgili her türlü verilerinin yayınlanması yasaklanmıştır²¹. Bu itibarla, Rusya Federasyonu'nun dış ticaretine ilişkin resmi veri bulunmamakta olup, aşağıdaki tablolarda yer alan veriler diğer ülkelerin açıkladığı ihracat verileri üzerinden hesaplanan ayna verilere dayanmaktadır.

¹⁸ Rosstat

¹⁹ AKİT (Rusya E-Ticaret Şirketleri Derneği) 2024 Raporu

²⁰ <https://www.rbc.ru/economics/21/04/2022/6261ab2b9a7947b9f8975965>

²¹ <https://rg.ru/documents/2022/07/22/document-reklama.html>

2.1 Beyaz Eşya ve Elektrikli Ev Aletleri Sektöründe Rusya Federasyonu’nun En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

	Rusya Federasyonu	İthalat Değeri (Bin ABD Doları)	Miktar* (Ton)	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	Çin	2.434.448	512.144	% 72
2	Türkiye	222.069	44.849	% 7
3	Slovenya	131.188	17.198	% 4
4	Sırbistan	99.502	10.268	% 3
5	Ermenistan	78.270	8.782	% 2
6	Polonya	69.863	4.853	% 2
7	Almanya	65.479	4.992	% 2
8	İtalya	54.602	2.874	% 2
9	Fransa	49.012	2.370	% 1
10	Kazakistan	45.648	2.862	%1
	Toplam	3.382.163		

Kaynak: Trademap, mirror data

Rusya’nın beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri ithalatının %72’si Çin’den gerçekleşmektedir. Rusya’ya en çok ihracat gerçekleştiren ülkeler arasında ülkemiz ikinci sırada bulunmakla birlikte, pazar payı Çin’in yaklaşık 10’da 1’i kadardır.

2.2 Beyaz Eşya ve Elektrikli Ev Aletleri Sektöründe Rusya Federasyonu’nun En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

	Rusya Federasyonu	İhracat Değeri (Bin ABD Doları)	Miktar (Ton)	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	Kazakistan	148.380	42.560	% 69
2	Özbekistan	32.515	6.705	%15
3	Azerbaycan	19.916	4.538	% 9
4	Ermenistan	11.049	1.347	% 5
5	Gürcistan	1.229	274	% 1
6	Moğolistan	866	189	% 0
7	Malezya	228	49	% 0
8	Fransa	106	27	% 0
9	Türkiye	76	7	% 0
10	ABD	41	6	% 0
	Toplam	214.557		

Kaynak: Trademap, mirror data

Rusya beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri ihracatının %69’u Kazakistan’a gerçekleşmektedir. Rusya’nın sektördeki ihracat pazarı temel olarak BDT ülkeleridir.

2.3 Beyaz Eşya ve Elektrikli Ev Aletleri Sektöründe Rusya Federasyonu’nun Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

Gümrük Tarife Kodu	Ürün Adı	İthalat Değeri (2024; Bin ABD Doları)	Türkiye’den İthalatı (2024; Bin ABD Doları)	Türkiye’den İthalatının Payı (%)
851660	Elektrikli fırınlar, pişiriciler, elektrikli ızgaralar ve tavalar	574.465	78.116	% 13,6
850811	Elektrikli süpürgeler, elektrik motorlu kuru ve ıslak temizleyiciler	378.700	526	% 13,89
841810	Buz dolabı ve derin dondurucular, ayrı kapaklı veya çekmeceli	355.404	12.728	% 3,58
845011	Ev tipi çamaşır makinaları 6 kg kapasite ve daha az	303.418	17.930	% 0,59
851671	Ev tipi elektrikli çay ve kahve makinaları	231.668	1.583	% 0,68
851679	Ev tipi elektrikli kurutma makinaları, saç kurutma makinaları hariç	230.010	255	% 1,11
842211	Ev tipi bulaşık makinaları	225.058	34.794	% 15,46
850940	Ev tipi öğütücüler, meyve veya sebze suyu sıkacakları	208.006	161	% 0,08
851650	Mikrodalga fırınlar	193.306	25	% 0,01
851640	Elektrikli ütüler	139.712	1.840	% 0,13

Kaynak: Trademap, mirror data

Rusya’nın 2024 yılında gerçekleştirdiği beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri ithalatı içerisinde sırasıyla elektrikli fırınlar, elektrikli süpürgeler, buzdolapları, çamaşır makinaları ve çay-kahve makinaları başı çekmektedir. Rusya’nın ithalat yaptığı ürünler içerisindeki ülkemizin pazar payı sırasıyla elektrikli fırınlar, bulaşık makinaları ve buzdolaplarında daha yüksektir.

2.4 Beyaz Eşya ve Elektrikli Ev Aletleri Sektöründe Rusya Federasyonu’nun Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

Ürün Adı	Tarife Pozisyonu	İhracat Değeri (Bin ABD Doları)	Türkiye’ye İhracatı (Bin ABD Doları)	Türkiye’ye İhracatının Payı (%)
Buzdolabı ve derin dondurucular, ayrı kapaklı veya çekmeceli	841810	74.935	10	% 0,01
Ev tipi çamaşır makineleri 6kg kapasite ve daha az	845011	31.525	10	% 0,03
Ev tipi yatak buzdolapları, 800lt kapasiteden küçük	841830	16.376	-	-
Elektrikli fırınlar, pişiriciler, elektrikli ızgaralar ve tavalar	851660	15.191	17	% 0,11
Elektrikli süpürgeler, elektrik motorlu kuru ve ıslak temizleyiciler	850811	12.367	-	-
Ev tipi elektrikli kurutma makineleri, saç kurutma makineleri hariç	851679	12.354	1	% 0,01
Ev tipi öğütücüler, meyve veya sebze suyu sıkacakları	850940	11.229	1	% 0,01
Ev tipi dikey buzdolapları, 900lt kapasiteden küçük	841840	10.324	2	% 0,02
Elektrikli ütüler	851640	7.239	3	% 0,02
Ev tipi buzdolapları, kompresyonlu	841821	4.236	0	-

Kaynak: Trademap, mirror data

3. Beyaz Eşya ve Elektrikli Ev Aletleri Sektöründe Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar)

3.1 Sektörde Ülkemizin Rusya Federasyonu'na İhracatı (Bin ABD Doları)

	GTİP	GTİP Adı	2020	2021	2022	2023	2024
1	851660	Elektrikli diğer fırınlar, ocaklar, pişirme sacları, kaynatma halkaları, ızgaralar ve kızartma cihazları	65.825	77.452	78.467	79.421	78.116
2	845121	Çamaşır kurutma makineleri; kuru çamaşır kapasitesi<=10 kg	3.486	5.269	13.073	22.104	36.025
3	842211	Bulaşık yıkama makineleri; evlerde kullanılanlar	17.629	39.099	43.123	24.085	34.794
4	732111	Demir/çelikten yemek pişirme cihazları ve tabak ısıtma ocakları; gaz yakıtlı veya hem gaz hem diğer	16.404	19.912	26.020	25.000	27.827
5	845011	Tam otomatik çamaşır yıkama makinaları; kuru çamaşır kapasitesi <= 10 kg	10.820	14.236	26.180	29.474	17.930
6	841810	Birden fazla dış kapılı veya çekmeceli veya bunların kombinasyonu olan kombine haldeki soğutucu-dondurucular	4.368	6.637	9.780	7.529	12.728
7	845012	Diğer çamaşır yıkama makinaları (santrifüjlü kurutma tertibatlı olanlar); kuru çamaşır kapasitesi <=	7	129	634	1.409	2.584
8	841821	Ev tipi kompresörlü soğutucular	885	1.568	2.788	2.376	2.170
9	851640	Elektrikli ütüler	1.142	390	891	2.673	1.840
10	841840	Dikey tip dondurucular; hacmi <= 900 litre	1.194	1.841	2.817	2.345	1.773
		Ülke Toplam	124.148	170.047	225.219	218.199	221.552

Kaynak: Trademap, mirror data

3.2 Beyaz Eşya ve Elektrikli Ev Aletleri Sektöründe Ülkemizin Rusya Federasyonu'na İhracatı (Miktar: Bin kg)

	GTİP	GTİP Adı	2020	2021	2022	2023	2024
1	851660	Elektrikli diğer fırınlar, ocaklar, pişirme sacları, kaynatma halkaları, ızgaralar ve kızartma cihazları	18.085	19.638	17.565	16.728	15.918
2	845121	Çamaşır kurutma makineleri; kuru çamaşır kapasitesi <=10kg	760	1.059	2.462	3.727	6.225
3	842211	Bulaşık yıkama makineleri; evlerde kullanılanlar	4.328	8.558	7.787	4.383	6.200
4	732111	Demir/çelikten yemek pişirme cihazları ve tabak ısıtma ocakları; gaz yakıtlı veya hem gaz hem diğer	4.571	4.971	11.287	9.478	6.018
5	845011	Tam otomatik çamaşır yıkama makinaları; kuru çamaşır kapasitesi <= 10 kg	3.144	3.504	4.128	4.166	4.795
6	841810	Birden fazla dış kapılı veya çekmeceli veya bunların kombinasyonu olan kombine haldeki soğutucu-dondurucular	1.277	1.783	2.713	1.859	3.258
7	845012	Diğer çamaşır yıkama makinaları (santrifüjlü kurutma tertibatlı olanlar); kuru çamaşır kapasitesi <=	1	11	179	358	649
8	841821	Ev tipi kompresörlü soğutucular	243	403	679	565	560
9	851640	Elektrikli ütüler	263	480	655	515	414
10	841840	Dikey tip dondurucular; hacmi <= 900 litre	23	162	270	378	233
		Ülke Toplam	33.111	41.003	49.320	44.200	44.740

Kaynak: Trademap, mirror data

4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş

4.1 Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler

Rusya'da hedef bölge seçiminde sektör ayırt etmeksizin yabancılar birincil pazar olarak çoğunlukla Moskova'yı seçmektedir. Çevre illerle birlikte 20 milyon civarında insanın ikamet etmesi ve Rusya'nın en yüksek gelir seviyesinin bulunduğu yer olması itibarıyla Moskova, ihracat yoluyla pazara giriş için ön plana çıkmaktadır. Büyük tedarik zincirlerinin merkezleri ve üst sınıf mağazaların da büyük kısmı Moskova'da bulunmaktadır.

Moskova'nın ardından ikinci en büyük şehir St. Petersburg'dur. Ekonomik büyüklük ve genç nüfus olarak değerlendirildiğinde beyaz eşya ve elektrikli alet talebinin yüksek olduğu önemli bir pazardır. Ayrıca, Rusya'nın kuzey batısında bulunan bir liman şehri olması itibarıyla lojistik

avantajları bulunmaktadır. Bu sebeple, söz konusu sektörde yatırımcıların da tercih ettiği bir yerdir. Nüfus, alım gücü ve ekonomik büyüme hızı itibarıyla Novosibirsk, Yekaterinburg, Kazan, Nijniy Novgorod, Çelyabinsk, Krasnoyarsk, Ufa, Samara, Krasnodar²² ihracatçılar için Rusya pazarında hedeflenebilecek diğer şehirler olarak öne çıkmaktadır.

Bununla birlikte Rusya pazarına girişte bölgesel farklılıklara dikkat ederek ürün portföyü oluşturulması firmalarımızın başarısı için kritik öneme sahiptir. Örneğin, Moskova ve Petersburg başta olmak üzere alım gücünün yüksek olduğu pazarlarında son teknolojiye sahip, tasarım odaklı, akıllı ev aletlerine talep yüksektir. Diğer bölgelerde ise tüketicilerin fiyat duyarlılığı, uzun kullanım ömrü ve garanti süresi beklentisi daha belirleyici olabilmektedir.

4.2 Beyaz Eşya ve Elektrikli Ev Aletleri Sektöründe Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı

Tüm ülkeler toplamında, beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri pazarı, 2024 yılı itibarıyla 670 milyar Dolar büyüklükte olup, ortalama yüzde 4,87 büyüme oranı ile 2029 yılına kadar 850 milyar Dolar büyüklüğe ulaşacağı tahmin edilmektedir. 2024 yılında 146,7 Dolar ortalama fiyat ile 4,6 milyar adet gerçekleşen ürün satışının, 2029 yılında 170,2 Dolar ortalama fiyat ile 5 milyar adete yükselmesi beklenmektedir. Sektörde hâlihazırda siparişlerin %29,6'sı çevrimiçi pazarlardan veriliyorken 2029 yılına kadar çevrimiçi sipariş oranının %38,8'e ulaşacağı tahmin edilmektedir²³.

Beyaz eşya sektörü, güçlü marka bilinirliğine sahip çok uluslu şirketlerin hakimiyetinde konsolide bir yapı sergilemektedir. Çok uluslu büyük firmalar Ar-Ge yeteneklerini, ölçek ekonomilerini ve dağıtım ağlarındaki avantajlarını kullanarak piyasa üstünlüklerini muhafaza etmektedirler.

Haier Group, Whirlpool, Bosch, Samsung ve LG firmaları sektörde dünya lideri konumunda bulunmaktadır. Bununla birlikte, bölgesel pazarlarda küresel liderlerin yanı sıra yerel tercihleri iyi anlayan ve köklü müşteri ilişkileriyle rekabet eden güçlü firmalar da bulunmaktadır. Sektör, büyük şirketlerin teknolojik yeteneklerini ve pazar erişimini genişletmek için küçük ve yenilikçi firmaları satın almasıyla önemli bir birleşme ve devralma hareketliliği yaşamıştır. Beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri sektöründe hem geniş ürün yelpazesi bulunan firmalar hem de çeşitli ürün kategorilerine veya pazar segmentlerine odaklanan firmalar arasında rekabet bulunmaktadır.

2022 yılında meydana gelen jeopolitik gelişmeler ve bu gelişmelerin neticesinde uygulanmaya başlanan yaptırımlar, ortaya çıkan lojistik sorunlar, maliyetlerdeki artışlar ve batı ülkelerinin firmalar üzerindeki baskısı Rusya'da beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri sektöründe önemli değişikliklere yol açmıştır. Pazarda önemli payı bulunan Samsung, Elektrolux, LG ve Bosch Rusya'ya ürün tedarikini durduklarını ve mevcut fabrikalarında üretimi sonlandırdıklarını açıklamışlardır. Eski stokları ve paralel ithalat olarak Rusya'ya getirilen ürünleri halen piyasada bulunmakla birlikte, pazardaki hâkimiyetleri sona ermiştir. Hotpoint ve Indesit, KitchenAid ve Bauknecht markalarıyla bilinen Amerikalı beyaz eşya üreticisi Whirlpool; Rusya'daki üretim tesislerini Arçelik'e satmıştır²⁴. Üretimin durduğu diğer bazı fabrikaları devralmak üzere ülkemiz

²² <https://www.rbc.ru/life/news/65fbfb259a7947623baacfae#aacfae-contents-p2>

²³ <https://www.statista.com/>

²⁴ https://www.rbc.ru/technology_and_media/20/08/2023/64df83a69a7947c7ce87a4b3

yatırımcılarının görüşmeler yaptıkları bilinmekle birlikte, Rusya Devlet Başkanı 302 sayılı ve 25 Nisan 2023 tarihli Kararnamesi²⁵ ile söz konusu fabrikalar kamulaştırılmıştır.

Batı firmalarının 2022 yılında Rusya pazarından ayrılacaklarını duyurmalarının ardından, Rusya hükümeti tarafından, ülke içerisinde arz yetersizliği ile karşılaşılması ve fiyatların yükselmemesi için paralel ithalat serbest bırakılmıştır. Paralel ithalata ilişkin 29 Mart 2022 tarihli ve 506 sayılı Başbakanlık Kararnamesinin ardından, Rusya Federasyonu Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından paralel ithalata ilişkin ürünler listesi yayımlanmış olup, söz konusu listenin ihtiyaçlar doğrultusunda güncelleneceği belirtilmiştir²⁶.

Sektörde yaşanan bu gelişmeler, pazarın büyümesi üzerinde olumsuz bir etki yaratmamıştır. Toplam satış tutarlarında meydana gelen bu artış yalnızca fiyatlardaki yükselişten kaynaklanmamış olup, satış adedi olarak da 2024 yılında bir önceki yıla göre %12 oranında artışla 36 milyon adet ürün satılmıştır.

Dünyanın genelinde olduğu gibi Rusya pazarında da beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri sektöründe Çin ürünleri pazara hakim konumdadır. Rusya'nın söz konusu sektördeki ithalatının %72'si Çin'den gerçekleştirilmekte olup, ülkemiz ise Rusya'nın ithalatında ikinci sıradadır.

Rusya'da, 2024 yılında, önceki yıla göre beyaz eşya ürünleri içerisinde %13,3 oranıyla satışı en çok artan ürün çamaşır makinası olmuştur. 2024 yılında, 110 milyar Ruble (1,2 milyar Dolar) çamaşır makinesi satışı gerçekleştirilmiş olup, en çok tercih edilen markalar Haier, LG, Beko, Candy ve İndesit olmuştur. 2021 yılına göre, LG'nin çamaşır makinesi satışlarındaki payı %23'ten %5'e gerilemiş, Haier'in payı ise %8'den %16'ya yükselmiştir.

2024 yılında çamaşır makinasından sonra satışları en çok artan ürün buzdolabı olmuştur. 2024 yılında, bir önceki yıla göre %11,6 oranında artışla toplam 122 milyar Ruble (1,3 milyar Dolar) buzdolabı satışı gerçekleştirilmiş olup, en çok tercih edilen markalar, Haier, İndesit, Beko, Birüsa ve Belarus markası olan Atlant olmuştur. 2021 yılına göre, Haier'in payı %9'dan %15'e yükselmiş olup, Bosch ve LG ise pazardaki hâkimiyetlerini kaybetmiştir²⁷.

4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri

Rusya Federasyonu'nda oda veya birliklere üye olma zorunluluğu bulunmamakta olup, firmaların bir araya geldikleri etkin kurumlar yaygın değildir. Bununla birlikte, Rusya Elektronik, Beyaz Eşya ve Bilgisayar Ürünleri Ticaret ve Üretim Şirketleri Birliği (RATEK) hakkında bilgilere 1.3 numaralı başlıkta yer verilmiştir.

4.2.2 İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

Rusya Federasyonu'nda faaliyet gösteren ithalatçı firmalara ilişkin bilgi temin edilebilecek açık kaynaklardan bazıları aşağıda yer almaktadır. Söz konusu kaynaklar bazı bilgileri ücretsiz olarak sunarken detaylı bilgiler için üyelik talep etmektedir.

<https://basis.myseldon.com/en/landing>

<https://www.tradeatlas.com/ru>

²⁵ <http://publication.pravo.gov.ru/document/0001202404260021?index=1>

²⁶ <http://publication.pravo.gov.ru/Document/View/0001202203300003>

²⁷ https://www.mvideoldorado.ru/fileadmin/user_upload/news-300125.pdf

4.3 Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler

Avrasya Ekonomik Topluluğu Komisyonu’nun 25 Aralık 2012 tarihli ve 293 sayılı Kararı uyarınca; Gümrük Birliğinde uygulanacak olan sertifika biçimleri Teknik Düzenlemeler çerçevesinde yasalaşmış ve 15 Şubat 2013’ten itibaren uygulanmaya başlanmıştır. AEB üyesi her ülke için ayrı ayrı belge alma zorunluluğunu ortadan kaldıran ve zaman tasarruf sağlayarak ülkeler arasındaki ticaretin hızlanmasını sağlayan mevcut Teknik Düzenleme sistematüğinde “EAC Uygunluk Sertifikası” ve “EAC Uygunluk Beyanı” şeklinde iki çeşit sertifika tipi bulunmaktadır.

“EAC Uygunluk Sertifikası”, belirli sayıdaki ürün için, parti bazında ya da 1,2, 3, 4 ve 5 yıllık seri üretim bazında düzenlenebilmektedir. Sertifikasyon için numune testi ve üretim yapılan fabrikaya ziyaret gereklidir. “EAC Uygunluk Beyanı” ise, Gümrük Birliği veri tabanında kayıt edilmektedir. Başta makina ve ekipman güvenliği konusuna giren endüstriyel ürünler uygunluk beyanı kapsamında yer almaktadır. Belirli sayıdaki ürün için, parti bazında ya da 1, 2, 3, 4 ve 5 yıllık seri üretim bazında düzenlenebilen “EAC Uygunluk Beyanı” için numune testi, üretim yapılan fabrikaya ziyaret ve sertifikasyon süresince yıllık inceleme gerekli değildir.

EAC sistematüğü kapsamına girmeyen ürünler için her ülkenin kendi kuruluşlarından o ülkenin kalite belgesini almak gerekmektedir. Rusya’da GOST Sistemi gönüllülük esasıyla uygulanmaya devam etmektedir. Ayrıca, mutfakta kullanılan bazı araç gereçler ve benzeri ürünler için SGR (Hijyen) Sertifikası verilmektedir. Diğer taraftan; yangına karşı güvenlik konusunda oldukça hassas olan Rusya’da bazı ürünlerin ithalatında yangına dayanıklılık, yanan ürünlerin çıkardıkları gazların zehirli olup olmadığı, yangının yayılma hızı, çıkardığı dumanın oranı gibi değerleri gösteren “Rusya Yangın Sertifikası” gerekmektedir.

Rusya’da ürün sertifikasyonu konusuna ilişkin güncel bilgilerin Müşavirlik Raporlarının bulunduğu <https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/avrupa/rusya-federasyonu/raporlarticaret.gov.tr/data/> adresinde yer alan Bilgi Notu’ndan takip edilmesinde fayda bulunmaktadır.

4.4 Sektörde sevk öncesi inceleme zorunluluğı var mıdır? Varsa yetkilendirilmiş gözetim şirketleri hangileridir?

Sektörde sevk öncesi inceleme zorunluluğı bulunmamaktadır.

4.5 Sektördeki Önemli Fuarlar ve Tarihleri

Beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri sektöründe Rusya’da milli katılım olan bir fuar bulunmamaktadır. Rusya, güvenilir iş ortakları ve müşteri bulma konusunda fuarların verimli geçtiğı ve çok sayıda uluslararası fuara ev sahipliğı yapan bir ülke olmakla birlikte, söz konusu sektördeki alternatiflerin firmalarımızın beklentilerini karşılayamayacağı düşünülmektedir. Bununla birlikte, katılmak isteyecek firmalarımız için sektördeki bazı fuarlara ilişkin bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

“Housetechexpo” (<https://housetechexpo.ru/>, <https://housetechexpo.ru/en/>) isimli fuar, ilk kez 2024 yılında düzenlenmiş yeni bir fuar olup, yaklaşık 200 firma tarafından katılım sağlanmaktadır. Çin firmalarına yönelik bir fuardır. Söz konusu fuar son olarak 18-20 Mart 2025 tarihlerinde Moskova’da düzenlenmiştir.

Ayrıca, mobilya, elektronik veya turizm işletmelerine yönelik fuarların içerisinde bir bölümde beyaz eşya ve küçük ev aletlerinin sergilendiği stantların da bulunduğu gözlemlenmiştir. Bu çerçevede, HouseHold (9-10 Eylül 2025, Moskova, <https://hhexpo.ru>); Innoprom (10 Temmuz 2025, Yekaterinburg, <https://expo.innoprom.com/en/>) Artdom (19-21 Şubat 2026, Moskova, <https://artdom-design.ru/>); Pirexpo (27-30 Ekim 2025, Moskova, <https://pirexpo.com/>) ve Mebel-2025 (24-27 Kasım 2025, Moskova <https://www.meb-expo.ru/>) fuarları beyaz eşya ve elektrikli ev aleti ürünlerinin sergilendiği fuarlar arasındadır.

4.6 Sektör firmalarına hitap eden ve gerçekleştirilmesi planlanan ticaret heyetleri

Beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri sektöründe Rusya'da hâlihazırda bir ticaret heyeti planlanmamaktadır.

4.7 Sektörde İhale Yayımlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler

Rusya genelinde gerçekleştirilen kamu ihalelerine ilişkin duyurular Rusya İhale Birleşik Bilgi Sistemi'nin resmi internet sayfasında <https://zakupki.gov.ru/epz/main/public/home.html> yayımlanmaktadır. Rusya Federasyonu'ndaki kamu ihalelerine ilişkin detaylı bilgilere Müşavirlik Raporlarının bulunduğu <https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/avrupa/rusya-federasyonu/raporlarticaret.gov.tr/data/> adresinde yer alan bilgi notlarından ulaşılabilmektedir.

4.8 Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

Rusya Federasyonu tarafından Ermenistan, Belarus, Kazakistan, Kırgızistan, Moldova Cumhuriyeti, Ukrayna ve Tacikistan ile 2011 yılında BDT ülkeleri Serbest Ticaret Alanı Anlaşması imzalanmıştır. Özbekistan da 2013 yılında özel şartlarla BDT Serbest Ticaret alanına katılmıştır. Bununla birlikte, Ukrayna 2016 yılında söz konusu anlaşmadan çıkmıştır. Ayrıca Rusya'nın Avrasya Ekonomik Birliği (Belarus, Ermenistan, Kazakistan, Kırgızistan, Rusya) çerçevesinde imzaladığı Serbest Ticaret Anlaşması bulunmaktadır. Avrasya Birliği'nin Serbest Ticaret Anlaşması, BDT Ticaret Alanı Anlaşması'ndan farklı bir anlaşma olup, Avrasya Birliği'nin Serbest Ticaret Anlaşması çerçevesinde, ortak ürün sertifikasyonu, tek tip gümrük mevzuatı ve üçüncü ülkelere ortak gümrük vergisi uygulaması bulunmaktadır. Rusya Federasyonu'nun diğer ticaret anlaşmalarına ilişkin bilgilere aşağıdaki tabloda yer verilmektedir²⁸.

²⁸ <https://eec.eaeunion.org/en/comission/departement/dotp/torgovye-soglasheniya/>

Ülkenin Mevcut STA'ları/TTA'ları ²⁹			
Ülke	İmzalanma Tarihi	Onay Tarihi	Durum
BDT ülkeleri	18 Ekim 2011 STA	20 Eylül 2012	Yürürlüktedir
Vietnam	29 Mayıs 2015 STA	5 Ekim 2016	Yürürlüktedir
İran	17 Mayıs 2018 (Geçici Anlaşma) 25 Aralık 2023 STA	27 Ekim 2019 (G.A)	Yürürlüktedir
Sırbistan	25 Ekim 2019 STA	10 Temmuz 2021	Yürürlüktedir
Çin	17 Mayıs 2018 (Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması)	25 Ekim 2019	Yürürlüktedir
İsrail	STA		Müzakereler devam ediyor
Singapur	1 Ekim 2019 STA ve Ekonomik İşbirliği Çerçeve Anlaşması		Müzakereler devam ediyor
Mısır	STA		Müzakereler devam ediyor
Hindistan	STA		Müzakereler devam ediyor
Endonezya	STA		Müzakereler devam ediyor
BAE	STA		Müzakereler devam ediyor
Moğolistan	Geçici Ticaret Anlaşması		Müzakereler devam ediyor

4.9 Tercihli Tarifeden Yararlanmak İçin Gereken Belgeler

Rusya Federasyonu ile ülkemiz arasında hâlihazırda bir tercihli tarife uygulaması bulunamamaktadır.

4.10 Sektörde Standartlar

Avrasya Gümrük Birliği ve Rusya'da standartlar ve uygunluk sertifikaları alanında yürütülen işlemlerin çoğu, Avrupa ve diğer batı ülkeleri ile ortak özellikler taşımakta olup, belgelendirme süreci sırasında ihracatçılar kendi pazarlarındaki uygulamalara benzer uygulamalarla karşılaşmaktadır. Bununla birlikte, ülkenin bürokratik geçmişinden ve özel iklim koşullarından kaynaklanan farklılıklar da bulunmaktadır. Rus standartlarının önemli bir kısmı Sovyet döneminden bu yana revize edilmemiştir. Standartlara uygunluğun incelenmesi sırasında izlenen metotlar batı pazarlarına göre farklılıklar göstermektedir. Kalitesi ve güvenliği dünyaca bilinen ve tanınan ürünlerin de Rus/GB standartlarına uygunluğunun yerel metodoloji çerçevesinde ispatlanması

²⁹ Avrasya Ekonomik Komisyonu (<https://eec.eaeunion.org/comission/department/dotp/torgovye-soglasheniya/>)

gerekmektedir. Uluslararası kabul gören bir sertifikanın varlığı Rus standartlarına uygunluğu ispatlanması sürecinde işlemleri kolaylaştırmaktadır.

Rusya Federasyonu pazarına girecek ürünlerin standartlara uygunluğu hali hazırda başlıca üç yasal düzenleme çerçevesinde sağlanmaktadır. Bunlar;

Rusya-Belarus-Kazakistan Gümrük Birliği (GB) teknik düzenlemeleri;

Rusya Federasyonu teknik düzenlemeleri (ilgili üründe GB teknik düzenlemesi bulunmadığı hallerde);

Gost R Sistemi (ilgili üründe GB ya da Rus teknik düzenlemesi bulunmadığı hallerde).

GB çerçevesinde zorunlu standartlara uygunluk belgesi gereken malların listesi 1 Temmuz 2010 tarihinde yayımlanmış olup, düzenli olarak güncellenmektedir³⁰.

Beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri ürünlerine yönelik uyulması gereken TP TC 004/2011 başta olmak üzere standartlar 11 Mayıs 2023 tarihli ve 55 sayılı Avrasya Ekonomik Birliği Konseyi Kararnamesinde belirtilmiştir. Söz konusu karara https://docs.eaeunion.org/docs/ru-ru/01439659/err_12052023_55 adresinden ulaşılabilir.

Rusya'daki beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri için yerel standartlar genel olarak ülkemiz standartları ile ortak özellikler taşımaktadır. Örneğin buzdolapları için mevcut olan güç sisteminin güvenliğine ilişkin Avrasya Gümrük Birliği'nin GOCT IEC 60335-2-24-2016 standardı, Türk Standartları Enstitüsü'nün EN 60335-1 standardı ile benzerlik göstermektedir. Çamaşır makinaları için Rusya'da talep edilen GOCT IEC 60335-2-5-2014 standardı ülkemizdeki TS EN 60335-2-24 standardı ile büyük benzerlik göstermektedir.

Rusya'da ürün güvenliği ve standartlara ilişkin detaylı güncel bilgilere Müşavir Raporlarının bulunduğu <https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/avrupa/rusya-federasyonu/raporlarticaret.gov.tr/data/> adresinden ulaşılabilir.

4.11 Sektörde Etiketleme

Rusya'da kayıt dışılığın azaltılması ve dijital ekonomiye geçişin bir parçası olarak; ithal ürünlerin, "QR" kodlarıyla etiketlenerek ülkeye girişinden nihai tüketiciye ulaşmaya kadar sürecinin izlenebilmesi amacıyla "Birleşik Ürün Etiketleme ve Takip Sistemi" ihdas edilmiştir.

Anılan sistemin koordinatör kurumu, Rusya Federasyonu Sanayi ve Ticaret Bakanlığı; sistemin oluşturulması, uygulanması ve işletilmesinden sorumlu kurum (kodların üretimi ve dağıtımı), Geliştirme ve Teknoloji Perspektifleri Merkezi Başkanlığı (CRPT); sistemin işleyişinin kontrolünden sorumlu kurum, Rusya Federasyonu Dijital Gelişim, Haberleşme ve Kitlesel İletişim Bakanlığı; düzenleyici kurum ise Rusya Federasyonu Maliye Bakanlığı olarak belirlenmiştir.

Söz konusu etikette, 14 Haneli ürün kodu, 13 haneli ürün için özelleştirilmiş seri numarası, tüketim ve üretim tarihleri ile dört haneli teyit kodu bulunmaktadır. Hazırlanan etiket tüketiciler tarafından akıllı telefonlarda uygulamalar aracılığıyla okutularak ürünün bilgilerine erişilebilmektedir.

Sisteme işletmeler tarafından kayıt olunması için Dijital Gelişim, Haberleşme ve Kitlesel İletişim Bakanlığı tarafından akredite edilen merkezlerden temin edilen e-imzalar ile ilgili yazılımın

³⁰ <https://www.rst.gov.ru/portal/gost/home/standarts/cataloginter>

indirilmesi ve <https://markirovka.crpt.ru/register> bağlantı adresinden kayıt işleminin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Zorunlu etiketleme uygulamasına tabi ürünlerin etiketlenmeden satışa sunulması durumunda ürün cinsi ve ihlali gerçekleştirenin gerçek ya da tüzel kişi olmasına bağlı olarak para cezası, müsadere, hapis cezası gibi müeyyideler uygulanmaktadır.

Ürünlerin zorunlu tanımlamasını içeren etiketleme işleminin, eşyanın gümrüklenmesi öncesinde tercihen üretim tesislerinde veya Rusya'da, gümrükleme işleminden önce depolarda tamamlanması gerekmektedir. Etiketlemede sorumluluk ithalatçıya ait olup, etiket veya barkod bilgilerinin üreticilere ithalatçılar tarafından ulaştırılması gerekmektedir.

Bahse konu etiketlerde, malın adı, menşei, net ağırlığı, malın terkihi, üretim yılı, gibi bilgilerin Rusça olarak yer alması gerekmektedir. Söz konusu etikete sahip olmayan malların satışı ise mümkün bulunmamaktadır. Söz konusu şartlar her bir mal için Federal Teknik Düzenleme ve Metroloji Kurumundan (ROSTANDART) temin edilebilmektedir³¹.

Rusya'da ürün güvenliği ve standartlara ilişkin detaylı ve güncel bilgilere Müşavir Raporlarının bulunduğu <https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/avrupa/rusya-federasyonu/raporlarticaret.gov.tr/data/> adresinden ulaşılabilmektedir.

4.12 Sektörde Ambalajlama

Rusya pazarında ambalajlama için gerekli uyulması gerekli standartlar ve çevresel yükümlülükler diğer ülkelerdeki uygulamalarla benzer özellikler göstermektedir. Ambalajın dışı karton ise GOST 7376-89 standardını karşılaması gerekir. Soğuk ve nemli bölgelere yapılacak sevkiyatlar için parafin kaplı veya lamine ambalajlar tercih edilmektedir. Ambalajın iç kısmında bulunan ve darbe emici özelliği bulunan plastik ve köpük malzemenin GOST P 56729-2015 standardına uygun olması, tek kullanımlık ambalajlarda en az %30 geri dönüştürülmüş malzeme kullanılması zorunluluğu bulunmaktadır.

Diğer ülkelerde olduğu gibi Rusya'ya yapılan ihracatlarda da sektör ürünlerinin çoğunun ağır olduğu da göz önüne alınarak ambalaj üzerine "Не брочать!" (Atmayın!) ve "Верх/Низ" (Üst/Alt) işaretlerinin basılması, kırılğan ürünlerde "Хрупкое! Бережь от ударов!" (Kırılğan! Darbeden koruyun!) uyarıları eklenmesi, taşıma kulpları ve palet taşıma sabitleme sistemi eklenmesi, yukarıda belirtilen standartlarda geri dönüşüm logosu konulması, elektrik ekipman güvenlik uyarıları belirtilmesi, CE yerine EAC uyumluluk işareti konulması, ambalajlarda kurşun, cıva gibi zararlı maddelerin sınır değerinin altında olduğunun belirtilmesi gerekmektedir. Ayrıca Rusça kullanım kılavuzu ambalajın içerisine konulması ve QR koduyla etiket yapıştırılması, enerji verimliliği etiketi, garanti süresi ve servis bilgileri yazılması gerekmektedir. İklim şartları göz önünde bulundurularak, hassas ürünlerin ambalajlarında nem ve soğuğa karşı koruyucu malzemelerin kullanılması faydalı olacaktır.

4.13 Lojistik

Ülkemizden Rusya Federasyonu'na gerçekleştirilen ihracat taşımalarında kara, deniz ve hava yolu kullanılıyor olmakla birlikte en yaygın taşıma modu karayoludur. İki ülke arasında alışılmış

³¹ <https://www.rst.gov.ru/portal/eng/home>

karayolu güzergâhı olan Ukrayna üzeri taşımaların, 2022 yılında ortaya çıkan jeopolitik gelişmeler nedeniyle yapılamaz hale gelmesi nedeniyle alternatif olarak Rusya-Gürcistan ve Rusya-Azerbaycan hattı kullanılmaya başlanmıştır. Kara yolu taşımacılığında en yoğun kullanılan sınır kapısı Verhniy Lars Sınır Kapısı'dır. Yüksek rakımda ve coğrafi olarak zorlu bir konumda bulunan bu kapı, Rusya-Gürcistan arasında, Vladikavkaz-Tiflis güzergâhında yer almaktadır. Altyapı yetersizlikleri, kar yağışı, çığ ve sel gibi doğal afetler nedeniyle yılda ortalama 35-40 gün kapalı kalmaktadır. Ancak alternatif güzergâhların sınırlı olması veya jeopolitik nedenlerle kullanılamaması sebebiyle en fazla yük taşımacılığı bu kapı üzerinden yapılmaktadır. Verhniy Lars'tan sonra en yoğun kullanılan diğer kara sınır kapıları Yarag-Kazmalyar ve Tagirkent-Kazmalyar sınır kapılarıdır. Bunların yanı sıra, Novo-Filya ve Garah sınır kapıları da kısıtlı kapasiteyle hizmet vermektedir. Karayolu konteyner taşıma fiyatları 5.000 ABD Dolarından başlamakta olup, TIR'ların Moskova gümrük bölgesine ulaşması 10-15 gün sürmektedir.

Deniz yolu taşımacılığında Rusya'nın Karadeniz'deki en önemli limanları Novorossisk, Port Kavkaz, Temruk ve Tuapse'dir. Ancak 2023 yılı Mayıs ayı itibarıyla Azak Denizi'nin yabancı bandıralı gemilere kapalı olması nedeniyle deniz taşımacılığında Novorossisk ve Tuapse limanları yoğun olarak kullanılmaktadır. Dönemsel olarak değişiklik göstermekle birlikte, liman işlemleri ve diğer masraflar hariç küçük konteyner taşıma ücreti 250 Dolardan, büyük konteyner taşıma ücretleri ise 350 Dolardan başlamaktadır. Taşıma süresi genellikle 2-3 gündür. Ro-Ro gemileri ile yapılan taşımalarda İstanbul'dan Novorossisk'e taşıma süresi 2 gün, Samsun'dan Novorossisk'e ise 1 gün olup navlun ücreti yaklaşık 2.500 Dolardır. Rusya Federasyonu'nda toplam 62 liman bulunmaktadır. Kuzey bölgesindeki önemli limanlar arasında genel kargo için Arkhangelsk, konteyner ve petrol taşımacılığı için Murmansk, çok yönlü kullanım için St. Petersburg ve Ust-Luga limanları öne çıkmaktadır. Karadeniz'de Novorossisk ve Tuapse limanları petrol ve genel kargo taşımacılığında, Uzak Doğu'da ise Vladivostok ve Nakhodka limanları faaliyet göstermektedir.

Havayolu taşımacılığı genellikle acil ve değerli kargolar için tercih edilmekte olup, diğer taşıma yöntemlerine kıyasla daha hızlı olmakla birlikte maliyetleri yüksektir. 1 kg başına taşıma ücreti 2-4 Dolar arasındadır. Türkiye-Rusya arasındaki yük taşımacılığında kara, deniz ve hava yolu seçenekleri mevcut olup, maliyet, süre ve kapasite açısından değerlendirildiğinde kara yolu özellikle Verhniy Lars üzerinden yapılan taşımalarda coğrafi zorluklara rağmen yaygın olarak kullanılmaktadır. Deniz yolu daha ekonomik olmakla birlikte liman kapasiteleri ve güncel kısıtlamalardan etkilenmektedir. Havayolu ise hız avantajı sunsa da yüksek maliyetleri nedeniyle sınırlı kullanıma sahiptir³².

4.14 Dağıtım Kanalları

Beyaz eşya sektöründe dağıtım kanalları tüm dünyada olduğu gibi Rusya'da da teknolojik gelişmeler, tüketici tercihleri ve küresel trendlere bağlı olarak hızla gelişmektedir. Pandemi sonrasında e-ticaretin toplam perakende ticaret içerisindeki payı yükseliş göstermiş ve 2024 yılında %16,2'e ulaşmıştır³³. En yaygın çevrimiçi pazar yerlerinden Yandex marketin verilerine göre, ortalama sipariş tutarı 36.000 Ruble, yani yaklaşık 390 ABD Doları'dır. Bu çerçevede, Rusya'da yüksek değerli ürünlerin çevrimiçi pazarlarda ticaretinin yaygın olduğu söylenebilir. Geleneksel mağaza zincirlerinin çevrimiçi mağazaları da bulunmakta olup, çevrimiçi mağazadan siparişlerin mağazadan teslim edilmesi şeklinde hibrit sistem yaygın olarak kullanılmaktadır.

³² <https://spb.plus.rbc.ru/news/6491bab77a8aa9f72fc645f3>

³³ <https://akit.ru/analytics/analyt-data>

Öte yandan, Rusya beyaz eşya sektöründe, geleneksel bayi ve acente sistemi ile Çin ve Rus firmalar çalışmakta olup, toptancılardan stok alarak satış yapan perakendeciler daha çok küçük şehirlerde bulunmaktadır. Büyük marketlerde Magnit, Pyatorochka, Komus, Fix Price, Familia, Apelsin, Giperglobus, Komandor) ve hiper marketlerde (Lenta, Okey, Auchan, Perekrestok, Lemana Pro, Maksidom) küçük elektrikli ev aletleri reyonları bulunmaktadır.

En yaygın dağıtım kanalı ise beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri mağaza zincirleri ve bunların internet mağazaları olup, en büyük beş mağaza zincirine ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır:

M.Video-Eldorado <https://www.mvideoeldorado.ru/>

1993 yılında kurulmuş olup, halihazırda Rusya'nın 373 şehrinde 1.245 mağazası mevcuttur.

DNS <https://www.dns-shop.ru/>

1998 yılında kurulmuş olup Rusya'nın 240 şehrinde toplam 2.727 mağazası bulunmaktadır.

Citilink <https://www.citilink.ru/>

2008 yılında kurulmuş olup Rusya'nın 62 şehrinde 830 mağazası bulunmaktadır.

OnLineTrade <https://www.onlinetrade.ru/>

1998 yılında Rusya'nın 102 şehrinde 429 mağazası bulunmaktadır.

Technopark <https://www.technopark.ru/>

2008 yılında kurulmuş olup Rusya'nın 13 şehrinde 40 mağazası bulunmaktadır.

4.15 E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)

Tüm dünyada olduğu gibi Rusya'da da teknolojik gelişmeler, tüketici tercihleri ve küresel değişimlere bağlı olarak toplam satışlar içerisinde e-ticaretin payı hızla artmaktadır. 2024 yılında Rusya'da e-ticaret hacmi önceki yıla göre %41 oranında artarak 8,9 trilyon Ruble (98 milyar Dolar) olarak gerçekleşmiştir. E-ticaret platformları üzerinden en çok Moskova (%25,8), St. Petersburg (%6,2) ve Krasnodar (%5,3) bölgelerinden alışveriş yapılmakta olup, ülke genelinde alışveriş yapan kişi sayısı yaklaşık 85 milyondur. Çevrimiçi alışverişlerin içerisinde cep telefonu uygulaması aracılığıyla gerçekleştirilen satışların payı %79'dur.

Öte yandan, 2024 yılında Rusya'da gerçekleştirilen e-ticaret sitelerinden alışverişlerin %97'si yurtiçi e-ticaret sitelerinden gerçekleştirilmiştir. 8,707 trilyon Ruble (95 milyar Dolar) tutarında yurtiçi e-ticaret sitelerinden gerçekleştirilen alışverişin %13,8'i beyaz eşya ve elektrikli ev aletleridir. Yurtdışı e-ticaret sitelerinden gerçekleştirilen 270 milyar Ruble (3 milyar Dolar) tutarındaki alışveriş içerisinde en çok satış yapılan ürünler beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri olup, toplam yurtdışı e-ticaretin %29'unu oluşturmaktadır. Başka bir deyişle, 2024 yılında Rusya'da e-ticaret siteleri üzerinden toplam 1,282 trilyon Ruble (13,9 milyar Dolar) tutarında beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri ürünleri satışı gerçekleştirilmiştir³⁴.

2024 yılında e-ticaret sitelerinden yapılan beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri alışverişlerinde ortalama fiş tutarı önceki yıla göre % 18 artarak 14.679 Ruble (160 Dolar) olarak gerçekleşmiştir.

³⁴ AKİT 2024 Raporu

4.15.1 Rusya'nın en büyük e-ticaret pazaryerleri

Rusya'da çevrimiçi alışverişin büyük kısmı yurtiçi alışveriş sitelerinden gerçekleştirilmekte olup, en büyük alışveriş siteleri arasında Wildberries (<https://www.wildberries.ru/>), Ozon (<https://www.ozon.ru/>), Yandex Market (<https://market.yandex.ru/>), MegaMarket (<https://megamarket.ru/>), SberMarket (<https://kuper.ru/>) ve Avito (<https://www.avito.ru/>) yer almaktadır.

Wildberries: 2024 yılında Wildberries pazaryerinde 2,1 milyar adet siparişte bulunulmuş ve 3,7 trilyon Ruble (yaklaşık 40 milyar Dolar) tutarında ürün satışı gerçekleştirilmiştir. Yaklaşık 54 milyon kullanıcısı bulunmaktadır³⁵.

Satıcı tarafından bir ürünün Wildberries'de sergilenebilmesi için zorunlu sertifikasının, uygunluk belgesinin ya da bunlara ihtiyaç bulunmadığına ilişkin belgenin ibrazı zorunludur. Firmanın kendisine ait markanın ürünlerinin satışı için Rospatent'ten ticari marka kaydı alınması gerekmektedir. Bir başka markanın aracılığı yapıyor ise kalite belgesi ile bu markanın kullanımına izin verildiğine dair belge ibraz edilmesi gerekmektedir. İthal ürünler için gümrük beyannamesi talep edilebilmektedir.

Ozon: 2024 yılında Ozon pazaryerinde 1,5 milyar adet siparişte bulunulmuş ve 2,8 trilyon Ruble (30,3 milyar Dolar) tutarında ürün satışı gerçekleştirilmiştir³⁶. Yaklaşık 57 milyon kullanıcısı bulunmaktadır. Pazaryerinin 2022 yılı cirosu 1,7 trilyon Ruble'dir. Ozon'un açıkladığı verilere göre müşterileri yılda ortalama 26 sipariş vermektedir.

Ozon'a ülke dışından satıcı olarak kayıt olunabilmektedir. Rus firmaların kayıt olabilmesi için firmaların OOO statüsüne haiz olması veya bireysel girişimci statüsünde olması gerekmektedir. Ozon'da tüm satıcı kayıt işlemleri, satıcılara özel bir internet sayfası (<https://seller.ozon.ru/>) üzerinden yapılmaktadır. Söz konusu web sayfasında bir satıcı kimliği oluşturulması, gerekli belgelerin yüklenmesi ve ödemenin kabul edileceği para cinsi, hesap numaraları bilgilerinin girilmesi gerekmektedir.

Rusya Federasyonu'na Türkiye'den e-ihracat gerçekleştirecek firmalar için Ozon İş Ortakları olarak tanımlanan lojistik firmaları aracılığıyla teslimat imkânı bulunmaktadır. İlaveten, Ozon üzerinden satış yapmak isteyen Türk girişimciler için detaylı bilgilere <https://seller.ozon.ru/tr/university/howtostart/> adresinden ulaşılabilmektedir.

Yandex Market: 2023 yılında Yandex pazaryerinde 1,5 milyar adet siparişte bulunulmuş ve 956,3 milyar Ruble (yaklaşık 10,3 milyar Dolar) tutarında ürün satışı gerçekleştirilmiştir. Yaklaşık 18,2 milyon kullanıcısı bulunmaktadır. Pazaryerinin 2024 yılı cirosu 322,3 milyar Ruble'dir (yaklaşık 3,5 milyar Dolar)³⁷.

Rusya Federasyonu'nda mukim serbest meslek, bireysel girişimci ya da şirket statüsüne haiz kişiler Yandex Market'te satıcı olarak kayıt olabilmektedir. Bir tüzel kişiliğin ya da gerçek kişinin Yandex Market pazaryerine sahip olması için bir Yandex uzantılı e-posta adresine sahip olması, bu elektronik posta üzerinden bir Yandex kimliği oluşturması gerekmektedir. Ardından

³⁵ https://www.rbc.ru/technology_and_media/10/03/2025/67cafd609a79472d173b1e1e

³⁶ https://ir.ozon.com/ru/sth/ozon-obyavlyayet-finansovye-rezultaty-za-chetvertyy-kvartal-2024-goda-i-2024-god-2e5989f0?__rr=1&abt_att=1&origin_referer=www.google.com

³⁷ <https://yandex.ru/company/news/20-02-2025>

<https://partner.market.yandex.ru/> sitesinden kayıt işlemleri gerçekleştirilmektedir. Yandex'e Rusya dışından da satıcı olarak kayıt olunabilmektedir.

Rusya'daki e-Pazar yerleri, komisyonlar, teslimat ve ödemeler hususlarında detaylı bilgi Müşavirlik raporlarının bulunduğu <https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/avrupa/rusya-federasyonu/raporlarticaret.gov.tr/data/> adresinden ulaşılabilmektedir.

4.15.2 Özel Günler ve Bayramlar

Rusya Federasyonu'nda 2025 yılındaki resmi tatil ve bayram tarihleri aşağıda sunulmaktadır. Söz konusu tarihlerde devlet kurumları ve bankalar kapalı olup, öncesindeki gün de eksik zamanlı çalışmaktadır. Firmalarımızın devlet daireleri ile bankacılık işlemlerinde aşağıdaki tarihleri dikkate alarak iş planı yapmaları uygun olacaktır.

1.01.2025-8.01.2025	Yeni Yıl Tatili
23.02.2025-23.02.2025	Anavatan'ın Savunucuları Günü
08.03.2025-08.03.2025	Dünya Kadınlar Günü
01.05.2025-02.05.2025	İşçi Bayramı
8.05.2025-09.05.2025	Rusya'da Zafer Bayramı
12.06.2025-13.06.2025	Rusya Günü
03.11.2025-04.11.2025	Halkların Birliği Bayramı ³⁸

4.15.3 En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları

Dünyanın en yaygın sosyal medya platformları arasında bulunan Facebook, X ve Instagram Rusya'da yasaklanmış olup, Tiktok ve Youtube'a da erişim sağlanamamaktadır. Rusya'da yaygın olan sosyal medya platformları büyük çoğunlukla yerlidir. Whatsapp uygulaması Rusya'da çalışıyor olmakla birlikte, yerli ikamesi Telegram daha yaygın olarak kullanılmaktadır. Rusya'da kullanıcı sayısına göre en büyük sosyal medya platformları VKontakte, Odnoklassniki, Dzen ve Telegramdır.

VKontakte: Rusya'daki en yaygın sosyal medya platformu olup, aylık aktif kullanıcı sayısı 100 milyonun üzerindedir. Facebook uygulamasının Rusya'daki ikamesi olarak kabul edilebilir. Söz konusu sosyal medya platformu kullanıcılarının büyük çoğunluğu 35-44 yaş grubundadır. Reklam verme hakkında detaylı bilgiye <https://ads.vk.com/en> adresinden ulaşılabilmektedir.

Odnoklassniki: Aylık ortalama kullanıcı sayısı 43 milyondur. Kullanıcılarının büyük çoğunluğu 30-44 yaş arasındadır. Reklam verme hakkında detaylı bilgilere <https://ok.ru/page/odnoklassniki-advertising-cabinet> adresinden ulaşılabilmektedir.

Dzen: Günlük kullanıcı sayısı ortalama 30 milyondur. Blog ve haber takip hizmeti sunmakta olup, ayrıca arama motoru olarak kullanılmaktadır. Reklam hizmetlerine ilişkin bilgilere <https://dzen.ru/about/brands> adresinden ulaşılabilmektedir.

Telegram: 2013 yılında St Petersburg'da kurulan Telegram, dünya genelinde en çok kullanılan mesajlaşma uygulamaları arasında yer almaktadır. Aylık kullanıcı sayısının bir milyardan

³⁸ <https://moskova-be.mfa.gov.tr/Mission>

üzerinde olduğu tahmin edilmektedir. Platforma ilişkin reklam ve iş birliği bilgileri <https://ads.vk.com/en> internet adresinde yer almaktadır.

4.15.4 E-Ticaretteki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri

Avrasya Gümrük Birliği'nin 20 Aralık 2017 tarihli ve 107 sayılı Kararnamesi ile yurtdışı e-ticarette uygulanacak vergiler yeniden düzenlenmiştir. Bu çerçevede, yurtdışındaki çevrimiçi platformlardan yapılan alışverişlerde, sipariş verilen ürünün değerinin 200 avroyu veya ağırlığının 31 kilogramı aşması durumunda sipariş bedelinin %15'i oranında gümrük vergisi uygulanmaktadır.

Öte yandan, Avrasya Gümrük Birliği kuralları çerçevesinde, yurtdışı çevrimiçi platformlardan satın alınan ürünler, gümrük işlemleri öncesinde süresiz olarak antrepolarda ve özel ekonomik bölgelerde depolanabilmektedir. Gümrük işlemleri gerçekleştirilmemiş ve özel ekonomik bölgelerde bekleyen söz konusu ürünler lisans ve kota uygulamalarından muaftır.³⁹.

4.15.5 E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler

Elektronik ticaretin düzenlenmesine ilişkin ülkemizdeki kanuna benzer bir düzenleme Rusya Federasyonu'nda bulunmamakla birlikte, uzaktan alışverişte güven ve şeffaflığın tesisi tüketici haklarının korunması⁴⁰ ve veri koruma ve gizlilik⁴¹ kanunları ile dolaylı olarak düzenlenmiştir.

4.15.6 E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri

Rusya'da çevrimiçi alışverişin büyük kısmının yurtiçi alışveriş sitelerinden gerçekleştirilmekte olduğu ve en büyük e-ticaret pazar yerleri olan Wildberries, Ozon ve Yandex Market hakkında detaylı bilgilere 4.15.1 numaralı başlıkta yer verilmiştir. Söz konusu pazar yerlerinin lojistik hizmetleri büyük oranda benzerlik göstermektedir.

Wildberries, FBW ve FBS olmak üzere iki teslim modeliyle çalışmaktadır. Fulfillment by Wildberries teslim modelinde, satıcı ürününü tamamen Wildberries'in depolarında saklamak üzere teslim eder ve sipariş alma, ürünü saklama, sipariş için hazırlama, iade kabul etme ve yeniden paketleme hizmetlerini satın alır. Fulfillment by Seller (FBS) modelinde ise, Wildberries teslim noktalarına ürünü paketlenmiş ve teslimata hazır şeklinde iletmek yükümlülüğü satıcıya aittir. Wildberries tarafından ödemeler satıcının önceden kayıt altına aldığı, Rusya Federasyonu, Belarus, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan veya Ermenistan'da bulunan banka hesabına aktarılır. Haftalık olarak yapılabilen bu ödeme işlemleri için satıcının hesabından Wildberries'e talep gönderilmesi gerekmektedir. (Rusya yerleşik olmayanların banka hesabı açabilmelerine ilişkin bilgilere Müşavirlik raporlarının bulunduğu <https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/avrupa/rusya-federasyonu/raporlar/ticaret.gov.tr/data/> adresinden ulaşılabilir.)

Benzer şekilde Ozon ile de FBO ve FBS olmak üzere iki teslim modeliyle çalışmak mümkündür. Fulfillment By Ozon (FBO) modelinde, satıcı ürününü Ozon'un depolarında saklamak üzere standartlara uygun olarak paketleyerek teslim eder. Ürünün saklanması, ödemenin alınması

³⁹ https://www.alta.ru/ts_news/113167/#:~:text=2024%20%7C%20Альта-Софт-.Единая%20ставка%20ввозной%20пошлины%20для%20интернет-торговли%20в%20ЕАЭС%20может,18%20сентября%202024%20г.

⁴⁰ https://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_305/

⁴¹ https://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_61798/

ürünün tüketiciye tesliminde paketlenmesi ve ulaştırılması Ozon pazaryerinin sorumluluğundadır. Diğer teslimat yöntemi olan Fullfilment By Seller (FBS) modelinde ise ürün paketlemesi ve saklanması doğrudan satıcının sorumluluğunda iken Ozon tarafından sunulan “Ozon Rockets” kurye sistemi ile ürün müşterilere ulaştırılmaktadır. Bu model dışında firma tarafından doğrudan Ozon Teslimat noktalarına ya da doğrudan sipariş sahibine teslimat hizmetini gerçekleştirdiği realFBS modeli bulunmaktadır. Burada Ozon sadece pazaryeri işlevi görmekte doğrudan sürece dahil olmamaktadır. Rusya Federasyonu’na Türkiye’den e-ihracat gerçekleştirecek olan firmalar için Ozon İş Ortakları olarak tanımlanan lojistik firmaları aracılığıyla teslimat imkanı bulunmaktadır. Türkiye’de mukim satıcıların bu sistemden yararlanabilmelerini için teslimat yöntemlerinde bu hususun belirtilmesi gerekmektedir. Ürünün paketlenmesi ve etiketlenmesi tamamen bu modelde satıcıya ait olup ayrıca kendi deposundan/işyerinden Ozon İş Ortağına teslim etme yükümü de bulunmaktadır. Türkiye’de olan satıcılar için mal satışının özellikleri ve ödenen KDV’nin iadesi ile ilgili bilgiler Ozon tarafından hazırlanan <https://docs.ozon.ru/global/tr/fulfillment/rfbs/logistic-settings/selling-from-turkey/?country=TR> internet adresinden görülebilmektedir.

Yandex Market’te ise Fullfilment By Yandex (FBY), Fulfillment By Seller (FBS), Ekspres ve Delivery By Seller (DBS) olmak üzere dört ayrı teslimat modeli bulunmaktadır. FBY teslimat modeli pazaryerinde satışa sunulan ürünün tüketiciye ulaşmasına ilişkin tüm işlemlerin Yandex Market pazaryeri tarafından üstlenildiği bir sistemdir. Burada satıcı, ürünü pazaryerini deposuna zamanında teslim etmekle yükümlüdür. FBS sisteminde, satılan ürün satıcı tarafından paketlenerek Yandex Market pazaryerine ait depo ya da teslim noktasına ulaştırılır. Ekspres modelinde 1-2 saat içinde teslimat gerçekleştirilebilen hızlı siparişler söz konusu olup, Yandex Market pazaryeri kuryesi tarafından ürün satıcının deposundan teslim alınmakta ve müşteriye iletmektedir. DBS modeli ise doğrudan satıcının ürünü kendisinin paketleyerek müşteriye doğrudan teslimatını yaptığı bir modeldir.

4.16 Tanıtım ve Pazarlama

Tanıtım faaliyetlerinin yerel şartlar göz önünde tutularak Rusça gerçekleştirilmesi, hazırlanacak reklam stratejilerinde özellikle yerel sosyal medya ve arama motorlarının kullanılması önem arz etmektedir. Rusya’da VKontakte, Odnoklassniki ve Telegram sosyal medya uygulamaları yaygın olarak kullanılmakta olup; “influencer” üzerinden tanıtım yapmak tercih edilen bir yöntemdir. Diğer taraftan, Youtube, Instagram ve Facebook Rusya genelinde yasaklanmış durumundadır. Bununla birlikte, pazaryerleri tarafından sunulan ve listeleme sıralamasını da doğrudan etkileyen tanıtım ve reklam paketlerinin faydalı olabileceği değerlendirilmektedir.

Rusya’da reklam ve iş tanıtımı açısından 2024 yılında en çok kullanılan çevrimiçi platform Telegram, ikinci sırada Yandex, üçüncü sırada ise VKontakte olmuştur⁴².

4.17 Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler

⁴² <https://mediascope.net/>

Beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri sektöründe, teknolojik yenilikler, çevre bilincinin artması ve ihtiyaçlarının çeşitlenmesi nedeniyle bir dönüşüm gerçekleşmektedir. Enerji verimliliği, dijitalleşme ve sağlık odaklı tasarımlar ön plana çıkmaktadır.

Tüketiciler, elektrik faturalarını düşürmek ve çevresel etkiyi azaltmak amacıyla enerji tasarruflu ürünlere yönelmektedir. Ayrıca, geri dönüştürülmüş malzemelerin kullanıldığı ve karbon ayak izini azaltan modeller, çevre dostu tüketiciler tarafından tercih edilmektedir.

Akıllı ev sistemlerinin yaygınlaşmasıyla birlikte, internete bağlı ve uzaktan erişilebilir beyaz eşyalar yaygınlaşmaya başlamıştır. Kullanıcıların, akıllı telefon uygulamaları üzerinden cihazlarını uzaktan kontrol etmesine olanak tanıyan kablolu ağ bağlantılı buzdolapları, çamaşır makineleri ve fırınlar genç ve alım gücü yüksek tüketiciler tarafından tercih edilmektedir. Çamaşır makinesinin kir seviyesini otomatik algılayarak en uygun yıkama modunu seçmesi gibi yapay zekâ destekli programlar beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri ürünlerinde giderek yaygınlaşmakta ve talep görmektedir. Ayrıca, sesli asistanlarla uyumlu cihazlar, ev otomasyon sistemlerinin bir parçası haline gelmiştir.

Özellikle pandemi sonrası dönemde hijyen, beyaz eşya seçiminde kritik bir faktör olmuştur. Buharlı sterilizasyon özelliğine sahip çamaşır makineleri, yüksek sıcaklıkta yıkama programı olan bulaşık makineleri, antibakteriyel özelliği olan süpürgeler temizlik konusunda hassasiyeti olan kullanıcılar tarafından tercih edilmektedir.

Günümüzde beyaz eşyaların, sadece işlevsel değil aynı zamanda estetik açıdan da beklentilere cevap vermesi beklenmektedir. Gömme (built-in) tasarımlar yer tasarrufu sağlamanın yanında görsel olarak da tercih edilmektedir. Çelik kaplamalar, mat siyah, beyaz ve pastel renk seçenekleri, tüketicilere kişiselleştirme imkânı sunan modeller daha fazla talep görmektedir.

Sektörde tüketici tercihlerini etkileyen bir diğer husus ise garanti ve ürünlerin dayanıklılığıdır. Bu nedenle, 5-10 yıl garanti sunan markalar, pazarda öne çıkmaktadır. Ayrıca, geniş servis ağı ve yedek parça teminindeki hız, ürün seçiminde belirleyici bir unsurdur.

2024 yılında Rusya’da toplam 132 milyar Ruble (1,4 milyar Dolar) değerinde 4,1 milyon adet çamaşır makinesi satışı gerçekleşmiştir. Önceki yıla göre çamaşır makinesi satışlarında adet olarak %4,7, parasal olarak ise %2,8 artış gerçekleşmiştir. Toplam 39,4 milyar Ruble (426 milyon Dolar) değerinde 1,2 milyon adet fırın; 34,2 milyar Ruble (367 milyon Dolar) değerinde, 1,9 milyon adet ocak satışı gerçekleştirilmiştir. Önde gelen markalar arasında Haier, Indesit, Beko, Candy, yer almaktadır. Haier orta ve alt alım gücüne sahip geniş tüketici kesimine yönelik rekabette öne çıkarken; Indesit, Beko ve Candy, üst alım gücüne sahip tüketiciler tarafından talep görmektedir.

4.18 Sektörde Vergiler

Rusya Federasyonu tarafından ithal mallara Gümrük Vergisi, Katma Değer Vergisi ve bazı ürünlere de Özel Tüketim Vergisi olmak üzere üç çeşit vergi tahakkuk ettirilmektedir. İthal mallar genel olarak üç çeşit vergiye tabidir.

Beyaz eşya ve elektrikli ev aletlerinin satışında KDV oranı % 20 olarak uygulanmaktadır. KDV, ürünün gümrük bedeli ve gümrük vergisi toplamı üzerinden hesaplanmaktadır. Özel tüketim vergisi ise lüks tüketim mallarına uygulanmaktadır.

Ayrıca gümrük vergisinin yanında gümrük işlemleri için vergi matrahına bağlı olarak 775 Ruble (8 Dolar) ile 30.000 Ruble (326 Dolar) arasında değişen harç ödenmesi gerekmektedir. Vergi

matrahına esas teşkil edecek tutar beyan edilmediği durumlarda ise ürün başına 6.000 (65 Dolar), 12.000 (130 Dolar) veya 20.000 (217 Dolar) tutarında gümrük işlemleri için harç ödenmesi gerekir.

Ülkemiz beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri ürünleri ihracatına Rusya Federasyonu tarafından uygulanan gümrük vergisi % 0 ile % 15 arasında değişmektedir. Söz konusu sektörde ülkemizden Rusya Federasyonu'na en çok ihraç edilen ürünler ve bu ürünlere Rusya Federasyonu tarafından uygulanan vergi oranlarına ilişkin tablo aşağıda sunulmaktadır.

GTİP	GTİP Adı	Gümrük Vergisi Oranı %
851660	Elektrikli diğer fırınlar, ocaklar, pişirme sacları, kaynatma halkaları, ızgaralar ve kızartma cihazları	10
845121	Çamaşır kurutma makineleri; kuru çamaşır kapasitesi <= 10 kg	5
842211	Bulaşık yıkama makineleri; evlerde kullanılanlar	0
732111	Demir/çelikten yemek pişirme cihazları ve tabak ısıtma ocakları; gaz yakıtlı	10
845011	Tam otomatik çamaşır yıkama makinaları; kuru çamaşır kapasitesi <= 10 kg	10
841810	Birden fazla dış kapılı veya çekmeceli veya bunların kombinasyonu olan kombine haldeki soğutucu-dondurucular	12
845012	Diğer çamaşır yıkama makinaları (santrifüjlü kurutma tertibatlı olanlar)	10
851640	Elektrikli ütüler	10

Ayrıca gümrük vergileri bilgilerine Avrasya Ekonomik Komisyonu sayfasında <https://eec.eaeunion.org/comission/departement/catr/ett/GTİP> bazında yer almaktadır.

Öte yandan, ülkemiz ile Rusya arasında Basitleştirilmiş Gümrük Hattı kurulmuş olup, söz konusu yeşil koridor sayesinde ürünlerin ihracatında, belgelerin elektronik olarak önceden gönderilmesi sonucu gümrük işlemleri daha hızlı gerçekleştirilebilmektedir. Söz konusu hattın kullanımı için ülkemizde Türkiye İhracatçılar Meclisine başvurulması gerekmektedir.

4.19 Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller

Rusya Federal Gümrük Servisi tarafından gerçekleştirilen bir düzenleme ile 12 Kasım 2024 tarihinden itibaren (F-410) freon klima gazı bulunan klima ve buzdolaplarının ülkeye girişi lisansa bağlanmıştır. Hâlihazırda lisansı olmayan ürünler Rusya'ya ihraç edilememekte olup, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan lisans almak asgari 45 gün sürmektedir. Firmalar tarafından gümrükten geçmeden önce ürünlerin gazının boşaltıldığı, gümrükten geçtikten sonra Rusya'da tekrar doldurulduğu, bunun da maliyetlerin yükselmesine sebep olduğu, 2025 yılı başından itibaren düzenlemeye tabi ürünlerin fiyatlarında asgari %10 artış yapıldığına dair haberler basında yer almıştır⁴³.

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar

2022 yılında meydana gelen jeopolitik gelişmelerin etkisiyle, sektörde beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri üreticisi batılı firmalar, Rus bankalarına yönelik yaptırımlar nedeniyle para

⁴³ <https://lenta.ru/news/2024/12/03/vvoz-nekotoroy-bytovoy-tehniki-v-rossiyu-ogranichili/>

transferi problemleri yaşamış, mevcut varlıklarını Rusya dışına transfer etmek isteyenlere Rusya tarafından yüksek vergiler uygulanmış, bazı varlıkları stratejik oldukları gerekçesiyle kamulaştırılmıştır. Buna ilaveten, Avrupa ile sınır kapılarının kapanması, taşımacılık hizmeti veren büyük firmaların Rusya'ya hizmetlerini durdurması nedeniyle lojistik maliyetlerde dramatik artışa maruz kalmıştır. Batı ülkeleri tarafından 300 Euro'nun üzerindeki ev aletlerinin Rusya'ya ihracatı yasaklanmıştır. Rusya pazarında önemli payı bulunan Samsung, Elektrolux, LG, Miele, Sharp, Panasonic ve Bosch Rusya'ya ürün tedarikini durduklarını ve mevcut fabrikalarında üretimi sonlandırdıklarını açıklamışlardır. Eski stokları ve paralel ithalat olarak Rusya'ya getirilen ürünleri halen piyasada bulunmakla birlikte, pazardaki hâkimiyetleri sona ermiş, ülkemiz firmaları lehine pazarda büyük bir rekabet avantajı ortaya çıkmıştır.

Sektörde yaşanan bu gelişmeler, pazarın büyümesi üzerinde olumsuz bir etki yaratmamıştır. Beklenenin tam tersine, 2024 yılında, Rusya beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri satışlarında önceki yıla göre %8 oranında artışla, 657 milyar Ruble (7,1 milyar Dolar) tutarında satış gerçekleşmiştir. Toplam satış tutarlarında meydana gelen bu artış yalnızca fiyatlardaki yükselişten kaynaklanmamış olup, satış adedi olarak da 2024 yılında bir önceki yıla göre %12 oranında artışla 36 milyon adet ürün satılmıştır.

Bu çerçevede, Rusya'da beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri talebi artmakta ve talep fazlası ithalat yoluyla karşılanmaktadır. Rusya'daki üretim ise batılı firmaların üretimlerini durdurmuş olması ve yerli firmaların yaptırımlar nedeniyle yazılım, yedek parça ve hammadde tedarikinde karşılaştığı sorunlar nedeniyle azalmaktadır. Rusya pazarında son dönemde oluşan bu durum Çin ve ülkemiz firmaları için az rastlanır bir fırsat sağlamaktadır. Rusya pazarında Çin ürünlerine karşı yaygın olan düşük kalite algısı, ülkemizin Rusya'ya coğrafi olarak yakın olması, karayolu, deniz yolu ve hava yolu ile ulaşım kolaylıkları, 500 yıllık köklü ticari ilişkiler, Rus tüketicilerin Türk ürünlerine aşinalığı ülkemiz firmalarını rekabette öne çıkarmaktadır. Rusya pazarında beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri talebinin önümüzdeki dönemde artış göstereceği ve söz konusu sektörde faaliyet gösteren ülkemiz firmaları için alternatif pazarlarda yaşanması beklenen daralma da dikkate alındığında, Rusya'nın pazar büyüklüğü, rekabet ortamı, lojistik avantajları ile beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri sektöründe ihracatımız için potansiyel arz ettiği değerlendirilmektedir.

6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler

Rusya pazarında ülkemiz firmalarının en büyük rakibi Çin firmalarıdır. ABD tarafından Çin menşeli ürünlere uygulanan gümrük tarifesinin yükseltilmesine bağlı olarak, pazar kaybı yaşayan Çin firmalarının Rusya pazarına yönelmesi, arz fazlası olan Çin ürünlerini fiyat düşürerek Rusya pazarına yönlendirmeleri ve Rusya pazarındaki paylarını arttırmayı hedeflemeleri durumlarında, ülkemiz firmaları Rusya pazarında artan rekabet ile karşılaşabilecektir.

Diğer taraftan, 2025 yılı başında ABD yönetimindeki değişikliğe bağlı olarak, Rus basınında, jeopolitik belirsizliklerin Rusya lehine neticeleneceği, yaptırımların hafifleyeceği, batılı firmaların Rusya'ya geri dönmek için görüşmeler yaptığı muhteviyatında haberler çoğalmıştır. 2022 öncesi piyasa ortamına hızlı bir geri dönüşün gerçekleşme ihtimalinin zayıf olduğu tahmin edilmekle birlikte, batılı firmaların Rusya pazarına geri dönmeleri durumunda da ülkemiz firmaları artan rekabet ile karşılaşabilecektir.

2022 yılından bu zamana yaşanmakta olan jeopolitik gelişmelerin mevcut durumdan kötüye gitmesi halinde, Rusya'ya uygulanmakta olan yaptırımların arttırılması ve savunma harcamalarının bütçe üzerindeki baskısı Rusya ekonomisini olumsuz etkileyebilecek ve alım gücünün ve talebin azalmasına yol açabilecektir. Ayrıca, Rusya'da rutin halini almış insansız hava aracı düşmesi ve

saldırı haberleri ekonomide büyük dalgalanmalara yol açmamakla birlikte, komşu ülkeler ile mevcut durumun kötüye gitmesi halinde güvenlik sıkıntıları yaşanabilmesi olasıdır.

7. Beyaz Eşya ve Elektrikli Ev Aletleri Sektöründe İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler

Beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri sektöründe faaliyet gösteren firmalarımız için Rusya pazarı, diğer geleneksel ihracat yaptıkları ülkelerden farklı özellikler taşımaktadır. Reklam ve pazarlama amacıyla batı ülkelerinde yaygın kullanılan Google, Facebook, Whatsapp, Instagram ve Youtube mobil uygulamaları üzerinden yapılacak çalışmalar Rusya pazarında beklentileri karşılamayacaktır. Bunun yerine Rusya’da söz konusu uygulamaların muadili olan Yandex, Telegram, Rutube ve VK uygulamaları üzerinden reklam ve tanıtım çalışmaları yürütülmesi yerinde olacaktır. Günümüzde tüketicilerin büyük ölçüde ürünleri çevrimiçi araştırarak satın alma kararı veriyor olmaları nedeniyle, web sitesi sitesine özen göstermek, sosyal medya yönetimini aktif bir şekilde yürütmek ve dijital reklam stratejileri uygulamak, marka bilinirliğinin artırılmasına katkı sağlayacaktır.

8. Belirtilmesinde Fayda Görülen Diğer Hususlar

2022 yılı Şubat ayından itibaren vuku bulan jeopolitik gelişmeler neticesinde birçok ülke tarafından Rusya’ya geniş kapsamlı ekonomik yaptırımlar getirilmiştir. Bu çerçevede, Rusya ile ticaret yapan firmalarımızın sözleşmelerinde bankacılık ve uluslararası para transferi hususlarını netleştirmeleri önem taşımaktadır. Ayrıca, firmalarımızın Rusya dışındaki yabancı ülkelerde bulunan ticari ve ekonomik faaliyetlerinde olumsuz durumlarla karşılaşmamaları için Rusya’da iş yaptıkları firmaları ve bu firmaların sahiplerini söz konusu yönden de araştırmalarında fayda bulunmaktadır.

9. Genel Değerlendirme

Rusya’da 2024 yılında beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri toplam satış hacmi 10,7 trilyon Ruble (115 milyar Dolar) olarak gerçekleşmiş olup, söz konusu talep üretim ile karşılanamamaktadır⁴⁴. Rusya Federasyonu’nda beyaz eşya ve elektrikli ev aletlerinin üretimi 2019-2023 yıllarında 7,8 milyon adetten %48 azalışla 4,1 milyon adete düşmüştür⁴⁵. Üretimdeki azalma, batılı firmaların üretimlerini durdurmuş olması, üretim için gerekli makine ve malzemelerin yaptırımlar nedeniyle ülkeye getirilmesinde yaşanan güçlükler ve ithal ürünlere göre fiyatların yüksek olmasından kaynaklanmaktadır.

Buna ilaveten, 2022 yılında meydana gelen jeopolitik gelişmelerin etkisiyle, sektörde beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri üreticisi batılı firmalar, Rus bankalarına yönelik yaptırımlar nedeniyle para transferi problemleri yaşamış, mevcut varlıklarını Rusya dışına transfer etmek isteyenlere Rusya tarafından yüksek vergiler uygulanmış, bazı varlıkları stratejik oldukları gerekçesiyle kamulaştırılmıştır. Avrupa ile sınır kapılarının kapanması, taşımacılık hizmeti veren büyük firmaların Rusya’ya hizmetlerini durdurması nedeniyle lojistik maliyetlerde dramatik artışa maruz kalmıştır. Ayrıca, batı ülkeleri tarafından 300 Euro’nun üzerindeki ev aletlerinin Rusya’ya ihracatı

⁴⁴ <https://ragradus.ru/blog/rynok-bytovoy-tehniki-i-elektroniki-rf-v-2024>

⁴⁵ <https://businessstat.ru/>

yasaklanmıştır⁴⁶. Rusya pazarında önemli payı bulunan Samsung, Elektrolux, LG, Miele, Sharp, Panasonic ve Bosch Rusya'ya ürün tedarikini durduklarını ve mevcut fabrikalarında üretimi sonlandırdıklarını açıklamışlardır. Eski stokları ve paralel ithalat olarak Rusya'ya getirilen ürünleri halen piyasada bulunmakla birlikte, pazardaki hâkimiyetleri sona ermiş, ülkemiz firmaları lehine pazarda büyük bir rekabet avantajı ortaya çıkmıştır.

Geleneksel pazarlarımızda ihracatın giderek zorlaştığı mevcut dönemde, ülkemiz firmalarının Rusya pazarındaki rekabet avantajından en iyi şekilde faydalanabilmesi için üreticilerimizin yapay zeka programları olan, uzaktan erişim sağlanabilen, düşük enerji tüketen ve yenilenebilir malzemeler kullanılan modern ürün talebine adapte olabilmesi ve fiyat avantajını koruyabilmesi önem taşımaktadır. Tüm dünyada olduğu gibi Rusya'da da hızlı büyüme kaydeden elektronik ticarete ve sosyal medya stratejilerine

Dünya beyaz eşya üretiminin %7'sine ev sahipliği yapan ve Avrupa'nın en büyük üretim kapasitesine sahip ülkemizin yılda 32 milyon adet üretim ve 22,5 milyon adet ihracat kapasitesi bulunmaktadır. 2024 yılında Rusya'ya en çok beyaz eşya ihracatı gerçekleştiren ikinci ülke olarak, halihazırda %7 olan pazar payımızın önümüzdeki dönemde artırılabilceği değerlendirilmektedir⁴⁷.

⁴⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2022:087I:FULL&from=EN>

⁴⁷ <http://www.turkbesd.org/Haberler.php?P=65>

10. Yararlı Adresler

<https://www.alt.ru/tnved/> Rusya’da uygulanmakta olan gümrük ve katma değer vergisi oranlarına ilişkin bilgiler

<https://basis.myseldon.com/en/landing> İthalatçı firma bilgisi alınabilecek açık kaynak

<https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/avrupa/rusya-federasyonu/raporlar> Müşavirlik Raporları

<https://zakupki.gov.ru/epz/main/public/home.html> Rusya’da resmi ihale duyuruları

Fuarlar:

<https://housetechexpo.ru/en/>

<https://expo.innoprom.com/en/>

<https://artdom-design.ru/>

<https://pirexpo.com/>

<https://www.meb-expo.ru/>

İstatistik:

Trademap - <https://www.trademap.org>

Mevzuat:

<https://www.consultant.ru>

Etiketleme:

ROSTANDART Federal Teknik Düzenleme ve Metroloji Kurumu

<https://www.rst.gov.ru/portal/gost>

<https://markirovka.ru>

E-ticaret Pazar yerleri:

Wildberries <https://www.wildberries.ru/>

Ozon <https://www.ozon.ru/>

Yandex Market <https://market.yandex.ru/>

MegaMarket <https://megamarket.ru/>

SberMarket <https://kuper.ru>

Avito <https://www.avito.ru/>

Trademap’den alınan verilerde kullanılan GTİP Kodları:

732111, 732112, 732113, 732119, 841810, 841821, 841829, 841830, 841840, 842211, 845011, 845012, 845019, 845121, 850811, 850819, 850860, 850940, 851640, 851650, 851660, 851671, 851672, 851679, 851690

11. Kaynakça

1. Rusya Federal Gümrük Servisi
<https://customs.gov.ru>
2. Rusya Federasyonu Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
<https://minpromtorg.gov.ru>
3. Rosstat (Rusya İstatistik Kurumu)
<https://rosstat.gov.ru/>
4. Rusya Merkez Bankası
<https://cbr.ru>
5. Avrasya Ekonomik Birliği
<https://eaeunion.org>
6. RATEK - Elektronik, Beyaz Eşya ve Bilgisayar Ürünleri Ticaret ve Üretim Şirketleri Birliği
<http://ratek.org>
7. AKİT Rusya (Rusya E-Ticaret Şirketleri Derneği)
<https://akit.ru/>
8. Businessstat
<https://businessstat.ru/>
9. Gradus
<https://ragradus.ru>
10. Avrasya Gümrük Birliği sertifikasyon kuruluşları ve denetim laboratuvarları
<https://eec.eaeunion.org/comission/departement/deptexreg/otsenka-sootvetstviya/edinyy-reestr-organov.php>
11. Avrasya Gümrük Birliği gümrük vergileri
<https://eec.eaeunion.org/comission/departement/catr/ett/>
12. Avrasya Ekonomik Birliği
<https://eec.eaeunion.org/en/>
13. Yerel gazeteler ve medya:
<https://www.vedomosti.ru>
<https://www.gazeta.ru>
<https://www.rbc.ru>
<https://www.dp.ru>

<https://www.kommersant.ru>

<https://rg.ru>

<https://lenta.ru>